

Dr. Baticz Csaba – Péteri Attila***

A SZELLEMI TULAJDON NEMZETI HIVATALA NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐBB JELLEMZŐI 2021 MÁSODIK FELÉBEN

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának (SZTNH) nemzetközi tevékenysége a világszintű koronavírus-járvány következtében 2021 második felében korlátozott keretek között folyt, a rendezvények nagy része virtuális vagy hibrid formában zajlott.

MAGYARORSZÁG KÉPVISELETE A SZELLEMI TULAJDON VILÁGSZERVEZETE (WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION, WIPO) KERETÉBEN FOLYÓ NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

A Szerzői és Szomszédos Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on Copyright and Related Rights, SCCR) 41. ülése, Genf és online, június 28. – július 1.

A műsorsugárzó szervezetek védelme

Az SZTNH Szerzői Jogi Főosztályának vezetője (a cikk megjelenésekor már az SZTNH jogi elnökhelyettese), az ülés alelnöki feladatait is ellátó dr. Lábod Péter mutatta be a Friends of Chair (FotC) formáció munkáját. Visszautalt a formáció létrejöttére és céljára. Jelezte, hogy idén év elején kezdte meg ismét a munkát, amit korábbi tagjai és néhány új tagja is támogatott. Jelenlegi tagjai: Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Dél-Korea, Európai Unió, Finnország, Fülöp-szigetek, Japán, Kenya, Kolumbia, Mexikó, Németország, Oroszország.

A kelet-európai és balti államok csoportja (CEBS) nyitó felszólalásában felhívta a figyelmet a közvetítő szervezetek műsorai esetében a kalózkodás problémájára. Az Afrika Csoport kiemelte az átláthatóság fontosságát és e tekintetben megköszönte az FotC munkájának bemutatását. Az Európai Unió delegációja támogatta az FotC munkáját, remélve, hogy segíteni fogja majd a hivatalos tárgyalásokat. Kiemelte, hogy fontos a modern technológiának megfelelő egyezmény létrehozása. A tagállami hozzászólásokat követően az ülés alelnöke elmondta, hogy megértik az átláthatóság iránti igényt, és igyekeznek a folyamatot jobban megosztani a teljes plénummal.

* Főosztályvezető, Jogi és Nemzetközi Főosztály, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

** Nemzetközi ügyintéző, Nemzetközi Együttműködési Osztály, Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.

Könyvtárakra és archívumokra vonatkozó korlátozások és kivételek; Oktatási és kutatási intézményekre és a fogyatékkal élő személyekre vonatkozó korlátozások és kivételek

Az Ázsia–Csendes óceáni csoport (APG) felhívta a figyelmet arra, hogy a járványhelyzet minden országot egyformán sújtott, ugyanakkor az országok technikai felkészültsége nagymértékben eltérő. Számos – főként fejlődő – ország nem rendelkezik a megfelelő technikával és forrásokkal, így kiemelkedően fontos lehet ezen a területen a határon átnyúló együttműködés, főként ha az online oktatásra és az anyagok elérhetőségének biztosítására gondolunk. Igaz, hogy a szellemi tulajdoni rendszert a járványon kívül is számos dolog érinti, ugyanakkor fontos, hogy legyen nemzetközi szintű megoldás. Az Afrika Csoport kiemelte, hogy a kivételek és korlátozások a szerzői jogi rendszer fontos részét képezik. Megköszönték a regionális szemináriumokról készült jelentést, amelyről véleményt később nyilvánítanak. Támogatják a kivételek és korlátozások napirenden tartását a következő SCCR-ülésen egy nemzetközi dokumentum megalkotása céljával.

Az Európai Unió delegációja kiemelte az engedélyezés fontosságát és a kivételek és korlátozások megoldását a jelenlegi nemzetközi szabályozás mellett. Továbbra is szívesen segíti a WIPO munkáját abban, hogyan lehet a tagállamok szabályozását fejleszteni, de nem támogatja kötőerejű dokumentum megalkotását. Támogatta az APG javaslatát, kiemelve, hogy a járvány által sújtott alkotók érdekeit is fontos figyelembe venni. Az Egyesült Államok delegációja egyetértett abban, hogy a jelenlegi nemzetközi rendszer megfelelően támogatja a kivételek és korlátozások nemzeti bevezetését, így szintén nem támogatta kötőerejű dokumentum megalkotását. Továbbra is támogatja a szabályozásban segítséget igénylő tagállamokat megfelelő nemzeti rendszerek megalkotásában. Felvetette regionális ülések tartását a megértés segítésére. Oroszország delegációja kiemelte, hogy a határon átnyúló problémák megoldása, így különösen a kulturális örökség megőrzése és digitalizálása fontos nemzetközi szinten a jövőbeni munka tekintetében. A járvány rávilágított a nemzetközi rendszer hiányosságaira a gyűjtemények hozzáférhetősége és az oktatás kapcsán, amikor a fizikai elérés nehézzé, sok esetben lehetetlenné vált, és a rendszer működőképessége kérdőjeleződött meg.

Szerzői jog a digitális környezetben

A téma keretében a következő tanulmányokat, illetve jelentéseket ismertették:

- a globális digitális zenei piacot bemutató tanulmány,
- tanulmány a digitális zenei piacon alkotó művészek vonatkozásában – gazdasági és jogi szempontok,
- a latin-amerikai zenei piacot bemutató tanulmány,
- a nyugat-afrikai zenei piacról szóló jelentés,
- az ázsiai zenei piaci jelentés.

Követőjogi javaslat

Japán delegációja több kérdést is feltett a követőjoghoz kapcsolódóan. Az első kérdés arra vonatkozott, hogyan lehet biztosítani a követőjoghoz kapcsolódó tranzakciók nyomon követését, amikor nem nyilvánosan mennek végbe. Ezt oly módon lehet megoldani, hogy jogi kötelezettséget kell felállítani az információszolgáltatásra, ezenfelül a kereskedők általi eladásnál a kereskedők felülvizsgálhatók a hatóságok és a közös jogkezelők által is (akár a részvények, akár a bevételek ellenőrzése által). A második kérdés arra irányult, hogyan lehet biztosítani a tranzakciók átláthatóságát. Itt szintén a jogi kötelezettség megállapítása a megoldás, ráadásul a közös jogkezelők általi jelentéstételi kötelezettség ezt magában tudja foglalni. A harmadik kérdés arra irányult, hogy miként lehet szétosztani a beszédett díjat, ha a jogosultak nem azonosíthatók. Ilyen esetben több megoldás lehetséges. Egyrésztől az azonos piacon szereplő jogosultak közötti szétosztás, ha egy bizonyos idő után sem sikerült azonosítani a jogosultat, ezt a megoldást a közös jogkezelők alkalmazzák is.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) 41. ülése, Genf és online, augusztus 30. – szeptember 3.

Az IGC javaslatot tett a WIPO Általános Közgyűlése számára mandátumának 2022–2023-ra történő meghosszabbítására. Az új mandátum tartalma – az adminisztratív jellegű adatoktól eltekintve – megegyezik a 2020–2021-es időszakra vonatkozó mandátumban foglaltakkal, tekintettel arra, hogy az IGC a járványhelyzet okán 2019 júniusa és 2021 szeptembere között nem ülésezett. A mandátum célkitűzése, hogy az IGC nemzetközi egyezményt véglegesítsen a genetikai források, a hagyományos tudás és a hagyományos kulturális kifejeződések védelme témájában. Az IGC továbbra is a szöveghez kapcsolódó tárgyalási módszert kíván alkalmazni, felhasználva az eddigi munka során keletkezett dokumentumokat. A munkaprogramban 6 ülés szerepel azzal a lehetőséggel, hogy szükség esetén ezek kiegészülhetnek *ad hoc* szakértői csoportok ülésével.

A mandátum értelmében az IGC-nek 2022-ben be kell számolnia az általános közgyűlésnek az elért eredményekről, 2023-ban pedig számot kell adnia arról, hogy a mandátumban foglaltaknak megfelelően milyen előrehaladást ért el a nemzetközi egyezmények kidolgozása tekintetében.

A földrajzi árujelzőkről szóló nemzetközi szimpózium (Worldwide Symposium on Geographical Indications), online, szeptember 6–8.

A szimpózium programja a földrajzi árujelzők szabályozását több perspektívából vizsgálta, a nemzetközi jogi fejleményektől kezdve a kereskedelmi forgalomba hozatal, a nemzetközi kereskedelem és a fenntarthatóság kérdésén át a doménnévként történő regisztrálás problémáig.

Megnyitó beszédében Daren Tang, a WIPO főigazgatója kiemelte azt a tényt, hogy a földrajzi árujelzők a növekedés és a fejlődés kulcsfontosságú mozzanatjai a világon. A földrajzi árujelzők széles társadalmi hasznossággal rendelkezhetnek, és előmozdíthatják az olyan közös célokat, mint például a fenntarthatóság. E tekintetben megismételte, hogy a WIPO elkötelezte magát a megfelelő védelmi és kereskedelmi rendszerek kidolgozása és végrehajtása mellett, hogy a helyi termelők és a vidéki közösségek képesek legyenek maximálisan hasznosítani munkájuk eredményét.

Nemzetközi fejlemények a földrajzi árujelzők oltalma területén

A panelbeszélgetés résztvevői áttekintést adtak a földrajzi árujelzők oltalmával kapcsolatos helyi, regionális és nemzetközi jogi fejleményekről. A WIPO munkatársa a lisszaboni rendszert érintő fejleményekről adott tájékoztatást. A földrajzi árujelzők nemzetközi oltalma iránti érdeklődés valamennyi régióban növekszik. Az oltalmi forma a termék, a termelői csoportok és a földrajzi terület szoros interakcióján alapul. A WIPO földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos projektjei az oltalom megszerzésére és az oltalommal védett termékek kereskedelmi forgalomba hozatalának elősegítésére irányulnak. Ezáltal hozzájárulnak a gazdasági fejlődéshez és az életkörülmények javításához az adott régióban, a nők és a fiatalok támogatásához, a környezet megóvásához, valamint a hagyományos termékek értékének megőrzéséhez és értéknöveléséhez. Áttekintést adott a lisszaboni rendszerben történő nemzetközi oltalomszerzési eljárásról és annak előnyeiről, valamint a Lisszaboni Megállapodás genfi szövege által bevezetett újításokról, amelynek egyik legfontosabb eleme az, hogy a rendszerhez kormányközi szervezetek is csatlakozhatnak.

A földrajzi árujelzők társadalmi-gazdasági hatásai

A panelbeszélgetés keretében megvitatták a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos politikák termelőkre, közösségekre és fogyasztókra gyakorolt hatásait, és áttekintették a földrajzi árujelzők gazdasági értékéről közzétett gazdasági tanulmányt.

A földrajzi árujelzőkre vonatkozó kereskedelmi stratégiák

A panelbeszélgetés résztvevői arra keresték a választ, hogy milyennek kellene lennie a földrajzi árujelzőkkel ellátott termékek *branding*jének annak érdekében, hogy felhívják a fogyasztók figyelmét, és ezáltal növelni tudják az értékesítést.

Földrajzi árujelzők és kereskedelem

A panelbeszélgetés a területet érintő legújabb fejleményekbe adott betekintést. Az egyik előadó szerint a földrajzi árujelzők számos országban egyre nagyobb jelentőséggel bírnak mind a helyi, mind az országos gazdasági fejlődés szempontjából, különösen a fejlődő országokban. Ezt a növekvő jelentőséget a nemzetközi kereskedelem előmozdítására is lehet használni. A földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos vitáknak fontos eleme a piacra jutás kérdése. Néhány földrajzi árujelző helyzete továbbra is vitatott, de számos egyedi megoldást dolgoztak ki szabadkereskedelmi megállapodásokban.

A földrajzi árujelzők és a fenntarthatóság

A földrajzi árujelző-oltalommal számos szakpolitikai cél támogatására van lehetőség. A globális felmelegedés és az éghajlatváltozás miatt előtérbe kerül a jellegzetes, fenntartható termékek előállításának kérdése.

A földrajzi árujelzőkkel és az internetes doménnevekkel kapcsolatos kihívások

A doménnevek regisztrációja nem mindig konfliktusmentes, a regisztrációs szabályzatok általában védelmet biztosítanak a korábbi szellemi tulajdon-jogoknak. A UDRP és az ICANN vitarendezési mechanizmusai védelmet biztosítanak a védjegyek doménként történő rosszhiszemű regisztrációja ellen, azonban nem szabályozzák a *sui generis* oltalomban részesülő földrajzi nevek oltalmát, ami számos doménjogi vitára ad okot. A panelbeszélgetés ezt a kérdéskört érintette.

A Program- és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC)

33. ülése, Genf és online, szeptember 13–17.

A független tanácsadó és ellenőrző szerv (Independent Advisory Oversight Committee, IAOC) jelentése

A PBC az IAOC jelentésének tudomásulvétele tárgyában nem hozott döntést, mivel a delegációk nem jutottak konszenzusra a döntés szövegét illetően. A vita tárgyát a dokumen-

tum 43. bekezdése képezte, amelynek az első mondatában foglaltakra tekintettel Irán és szövetségesei (Pakisztán, Banglades és Irak) nem kívánták nyugtázni az IOAC jelentésében foglaltakat. A PBC döntésében szövegszerűen kívánták láttatni azt, hogy egyes delegációk aggályaiknak adtak hangot az érintett megállapítással kapcsolatban. Az ellenpólust a fejlett országokat tömörítő B csoport képezte. Hosszas informális egyeztetések és több szövegjavaslat ellenére sem sikerült megállapodást elérni, így döntés nem született az IAOC jelentése tárgyában. A kérdésben a WIPO közgyűléssorozata alatt kell konszenzusra jutniuk a tagállamoknak.

A külső könyvvizsgáló jelentése

A külső könyvvizsgáló jelentésében megalapozottnak, a pénzügyi előírásokkal összhangban lévőknek nyilvánította a WIPO 2020. évre vonatkozó pénzügyi kimutatását. A tranzakciók a pénzügyi szabályzat előírásainak megfelelően zajlottak le. A PBC javaslatot tett az általános közgyűlés és a WIPO-tagállamok más közgyűlései számára a külső könyvvizsgáló jelentésében foglaltak nyugtázására.

A belső ellenőrzési részleg (Internal Oversight Division, IOD) igazgatója által készített éves jelentés

A PBC javaslatot tett az általános közgyűlés számára az IOD igazgatója által készített éves jelentésben foglaltak nyugtázására.

A Joint Inspection Unit (JIU) ajánlásainak átültetésére vonatkozó jelentés

A PBC nyugtázta a JIU-ajánlások átültetésére vonatkozó jelentésben foglaltakat. A PBC üdvözölte és nyugtázta a titkárság értékelését a JIU kockázatkezelés kapcsán megfogalmazott viszonyítási pontjait illetően, felkérte továbbá a titkárságot, hogy a JIU további, még le nem zárt ajánlásai vonatkozásban készítsen értékelést a tagállamok részére és a szervezet vezetőjének, azaz a WIPO főigazgatójának címzett ajánlások végrehajtásáról a jövőben adjon részletes tájékoztatást.

A 2020. évre vonatkozó pénzügyi jelentés; a tagállami hozzájárulások befizetésére vonatkozó, 2021. június 30. napján aktuális állapot szerinti státuszjelentés

A PBC a WIPO Általános Közgyűlése, valamint a tagállamok más közgyűlései számára a 2020. évre vonatkozó pénzügyi jelentés elfogadását javasolta.

A szervezet 2020. évi pénzügyi eredménye 135,9 millió svájci frank volt, 468,3 millió svájci frank bevétel, 365,8 millió svájci frank kiadás és 33,4 millió svájci frank befektetési ered-

mény mellett. 2019-hez képest a bevétel 11,3 millió svájci frankkal nőtt, a költségek 35,6 millió svájci frankkal csökkentek, a befektetési eredmény pedig 8,7 millió svájci frankkal csökkent. 2020 során a legnagyobb bevételi forrást a PCT-díjak jelentették, melyek 6,1%-os növekedést mutattak 2019-hez képest. Kiadási oldalon a személyi kiadások adták a teljes költségvetés 89,7%-át, amely 8,8%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. Költségoldalon a legnagyobb, 15,7%-os csökkenés az utazás, képzés és támogatás soron jelentkezett, ami a járványhelyzetnek tudható be.

Végül a PBC nyugtázta a tagállami hozzájárulások befizetésére vonatkozó, 2021. június 30. napján aktuális állapot szerinti státuszjelentést. A tagállami hozzájárulásokról szóló dokumentumok szerint – ahogy ez minden évben megszokott – Magyarországnak nincs hátraléka.

A humán erőforrásokról szóló éves jelentés

A PBC 2012 őszén felkérte a WIPO Titkárságát, hogy a Koordinációs Bizottság részére készített mindenkori éves HR-jelentését előzetesen ismertesse a PBC őszi ülésén, az abban foglaltak megfontolása végett. Ennek megfelelően a titkárság röviden ismertette a 2020. évről, valamint a 2021 első félévére vonatkozó jelentésben foglaltakat. A delegációk összességében pozitívan fogadták a jelentést, a PBC az ügyben formális döntést nem hozott.

A 2022–2023-ra vonatkozó munkaterv és költségvetési javaslat

A PBC a 2022–2023-ra vonatkozó munkaterv és költségvetési javaslat elfogadását javasolta a WIPO Általános Közgyűlése, valamint a tagállamok más közgyűlései számára a dokumentum 16–19. oldalán található „WIPO’s Response to COVID-19” című fejezet kapcsán javasolt módosításokkal. A fejezet szövegének módosítását a B csoport kezdeményezte, elsődleges célja a WIPO Szabadalmi Jogi Állandó Bizottságának napirendjén szereplő témakörök felsorolásának a hivatkozott dokumentumból történő törlése volt azon megfontolás alapján, hogy a PBC nem határozhatja meg más bizottságok napirendjét.

A WIPO-tagállamok közgyűléseinek 62. sorozata (62nd Series of Meetings Assemblies of the Member States of WIPO), Genf és online, október 4–8.

Tisztségviselők megválasztása

E napirendi pont alatt a tagállamok a WIPO Általános Közgyűlésének, valamint a tagállamok más közgyűléseinek tisztségviselőit választották meg. Magyar szakdiplomáciai siker, hogy a tagállamok a Lisszaboni Unió Közgyűlésének alelnökévé dr. Baticz Csabát, az SZTNH Jogi és Nemzetközi Főosztályának vezetőjét választották.

A WIPO főigazgatójának jelentése

Daren Tang főigazgató szóbeli összegzésében elmondta, hogy a COVID-19 világjárvány nem várt kihívások elé állította a szervezetet. Hangsúlyozta azonban, hogy ezek a nehézségek a világjárvány legyőzését követő újjáépítés során ösztönzőleg kell, hogy hassanak. A COVID-19 sok tekintetben pozitív hatást gyakorolt az IP, az innováció és a kreativitás területére. Ezzel összefüggésben utalt a globális innovációs indexben foglaltakra, amely szerint 2020-ban az IP-bejelentések száma, a K+F ráfordítások és a kockázati tőkével kapcsolatos tevékenység is növekedett.

A jövővel kapcsolatos tervek kapcsán kitért a WIPO új ötéves középtávú stratégiai tervére (*Medium Term Strategic Plan, MTSP*), amelyben meghatározásra került a szervezet új küldetése és víziója. Az új MTSP célkitűzése kettős; egyrészt a WIPO tradicionális feladatainak megerősítése, másrészt pedig az IP katalizátorszerepének biztosítása valamennyi gazdasági területen, valamennyi földrajzi régióban. E célok elérése érdekében a WIPO munkája négy stratégiai pillérre épül. Az első pillér keretében a szervezet a kommunikáció hatékonyabbá tételére koncentrál az IP-vel kapcsolatos információ és lehetőségek minél szélesebb körben való terjesztése érdekében. A második pillér az IP-vel kapcsolatos nemzetközi együttműködésre, a harmadik pillér a magas szintű IP-szolgáltatások biztosítására, a negyedik pillér pedig a társadalom különböző szereplőinek a támogatásra épül az IP széles körű használata érdekében.

Végül elmondta, hogy a WIPO a világjárvány ellenére fent tudta tartani kiegyensúlyozott pénzügyi helyzetét az elmúlt egy évben. 2020-ban a szervezet pénzügyi eredménye rekordmagas értéken zárt.

Általános hozzászólások

Az általános hozzászólások napirendi pont alatt Magyarország képviselőjében felszólalt Sziijártó Péter külgazdasági és külügyminiszter. Beszédében hangsúlyozta a szellemi tulajdon-jogok védelmének fontosságát, ennek innovációt ösztönző hatását, illetve támogatásáról biztosította a főigazgatót és a szervezetet. A miniszter az első nap lezárását követően ünnepélyes keretek között a WIPO-nak átadott egy, a magyar innovációs szellem és sport-szeretet ötvözetét jelképező Teqball-asztalt, ezt követően pedig kétoldalú megbeszélést folytatott Daren Tang főigazgatóval.

Megállapodások jóváhagyása

A WIPO Koordinációs Bizottsága (*Coordination Committee, CoCo*) jóváhagyta a WIPO és az Európai Szabadalmi Hivatal, valamint a WIPO és a Nemzetközi Megújuló Energia

Ügynökség (*International Renewable Energy Agency, IRENA*) közötti együttműködési megállapodások megkötését.

A WIPO Koordinációs Bizottságának (Coordination Committee, CoCo), valamint a Párizsi és Berni Unió Végrehajtó Bizottságának összetétele

Magyarország bekerült a Berni Unió Végrehajtó Bizottságába, és így a Koordinációs Bizottságnak is tagja lett. További CEBS-tagállamok a CoCo-ban: Horvátország, Lengyelország, Szerbia, Csehország és Románia.

A Program- és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC) összetétele

A tagállamokkal folytatott informális konzultáció eredményeként a WIPO Általános Közgyűlése a 2021. októbertől 2023. októberig terjedő időszakra megválasztotta a PBC tagjait.

A döntés értelmében Magyarország ismét tagja lett a PBC-nek. További CEBS-tagállamok a PBC-ben: Csehország, Észtország, Lengyelország, Románia, Szerbia és Szlovákia.

A független tanácsadó és ellenőrző szerv (Independent Advisory Oversight Committee (IAOC) jelentése

E napirendi pont vonatkozásában a közgyűlések nem hoztak döntést. A napirenden szereplő dokumentum az IAOC független tanácsadó és ellenőrző szerv jelentését tartalmazza, amelyet a WIPO Általános Közgyűlésének kellett volna nyugtáznia a PBC ajánlása alapján. Ez azonban nem történt meg, tekintettel arra, hogy a tagállamok a PBC 33. ülésén nem jutottak konszenzusra, és a közgyűléssorozat alatt lezajlott informális egyeztetések során sem jutottak megállapodásra.

A külső könyvvizsgáló jelentése

A WIPO Általános Közgyűlése, valamint a tagállamok más közgyűlései nyugtázták a külső könyvvizsgáló jelentésében foglaltakat. A külső könyvvizsgáló megalapozottnak, a pénzügyi előírásokkal összhangban lévőknek nyilvánította a WIPO 2020. évre vonatkozó pénzügyi kimutatását. A tranzakciók a pénzügyi szabályzat előírásainak megfelelően zajlottak le.

A belső ellenőrzési részleg (Internal Oversight Division, IOD) igazgatója által készített éves jelentés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta az IOD éves jelentésében foglaltakat.

A Program- és Költségvetési Bizottság (Program and Budget Committee, PBC) jelentése

A WIPO Általános Közgyűlése, valamint a tagállamok más közgyűlései nyugtázták a PBC 33. ülése során meghozott döntéseit, és jóváhagyták a PBC által ugyanezen ülés alkalmával tett ajánlásokat.

A Szerzői Jogi Állandó Bizottság (Committee on Copyright and Related Rights, SCCR) munkájáról szóló jelentés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben foglaltakat, és felhívta az SCCR-t, hogy folytassa munkáját a jelentésben foglalt valamennyi témakör vonatkozásban.

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Committee on the Law of Patents, SCP) munkájáról szóló jelentés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben foglaltakat.

A Védjegyek, Ipari Minták és Földrajzi Árujelzők Jogi Oltalmával Foglalkozó Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications, SCT) munkájáról szóló jelentés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben foglaltakat.

A Fejlesztés és Szellemi Tulajdon Bizottság (Committee on Development and Intellectual Property, CDIP) munkájáról szóló jelentés és a Development Agenda ajánlásainak átültetéséről szóló áttekintés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben foglaltakat, valamint a Development Agenda ajánlásainak átültetéséről szóló áttekintést.

A Szellemi Tulajdonnal, Genetikai Forrásokkal, Hagyományos Tudással és Folklórral Foglalkozó Kormányközi Bizottság (Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore, IGC) munkájáról szóló jelentés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben foglaltakat, és megállapodott az IGC mandátumának 2022/2023-ra történő meghosszabbításáról.

A WIPO-szabványok Bizottságának (Committee on WIPO Standards, CWS) munkájáról szóló jelentés és kapcsolódó ügyek

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben, valamint a WIPO Standard ST.26 implementációjával kapcsolatos kérdésekről szóló dokumentumban foglaltakat, jóváhagyta továbbá a WIPO Standard ST.26-ra történő áttérés 2022. július 1-jei időpontját.

A Jogérvényesítési Tanácsadó Bizottság (Advisory Committee on Enforcement, ACE) munkájáról szóló jelentés

A WIPO Általános Közgyűlése nyugtázta a jelentésben foglaltakat.

A Szabadalmi Együttműködési Szerződés (Patent Cooperation Treaty, PCT) rendszerével kapcsolatos ügyek

A PCT-unió Közgyűlése jóváhagyta az Eurázsiai Szabadalmi Hivatal és a Nemzetközi Iroda között megkötendő megállapodás tervezetét, és az Eurázsiai Szabadalmi Hivatalt a PCT 16. cikkének (3) bekezdése és a PCT 32. cikkének (3) bekezdése értelmében nemzetközi kutatási szervvé és nemzetközi elővizsgálati szervvé nevezte ki a megállapodás hatálybalépésének időpontjától 2027. december 31-ig tartó időszakra.

A PCT-unió Közgyűlése nyugtázta továbbá a kiegészítő nemzetközi kutatási rendszerre vonatkozó áttekintésben foglaltakat, és döntésében felhívta a Nemzetközi Irodát, hogy a jövőben is folytassa a kiegészítő nemzetközi kutatási rendszer monitorozását és az azzal kapcsolatos jelentős fejleményekről számoljon be a nemzetközi hatóságok ülése (MIA), valamint a PCT-munkacsoport számára.

Végül a PCT-unió Közgyűlése elfogadta a Szabadalmi Együttműködési Szerződéshez csatolt végrehajtási szabályzat 5., 12., 13ter, 19., 49. és 82^{quater} szabályára vonatkozó módosításokat.

A madridi rendszer

A Madridi Unió Közgyűlése elfogadta a védjegyek nemzetközi lajstromozásáról szóló Madridi Megállapodáshoz kapcsolódó Jegyzőkönyv Végrehajtási Szabályzatának 3., 5., 5bis, 9., 15., 17., 21., 22., 24., 32., 39. és 40. szabályára vonatkozó módosításokat, valamint a díjtáblázatra vonatkozó módosításokat.

A hágai rendszer

A Hágai Unió Közgyűlése elfogadta a közös végrehajtási szabályzat 5., 15., 17., 21., 22bis és 37. szabályára vonatkozó módosításokat, valamint a díjtáblázatra vonatkozó módosításokat.

A lisszaboni rendszer

A Lisszaboni Unió Közgyűlése nyugtázta a lisszaboni rendszerrel kapcsolatos fejleményeket összefoglaló titkársági dokumentumot, valamint elfogadta a közös végrehajtási szabályzat új 2bis szabályát, amely a határidők vis maior esetek – mint pl. a jelenlegi világjárvány – miatti elmulasztásának igazolására vonatkozó szabályokat állapítja meg. A módosítás a közgyűlés elfogadását követően két hónappal, 2021. december 8-án lép hatályba.

A B+ országcsoport plenáris ülése, online, október 5.

A B+ csoportba a WIPO fejlett országokat tömörítő B csoportjába tartozó országok, az EU tagállamai, az Európai Szabadalmi Szervezet szerződő államai, az Európai Bizottság, az Európai Szabadalmi Hivatal és Dél-Korea tartozik.

Az Industry Trilateral szervezet munkája

Az Industry Trilateral szervezet (IT3) 2020 szeptemberében nyújtotta be a B+ csoportnak a „Policy and Elements for a Possible Substantive Patent Harmonization Package” című dokumentumot. Válaszul a B+ csoport tagjai visszajelzést adtak a csomaggal kapcsolatban. E visszajelzések alapján az IT3 a 2021. május 18-i rendkívüli plenáris ülést megelőzően megosztotta a B+ csoporttal a válaszdokumentumot, és az ülésen is tartott egy előadást.

Az IT3 a májusi előadásában bejelentette, hogy belső egyeztetéseit 2021 júniusában lezárja, és a B+ csoport 2021 őszi plenáris ülése előtt átdolgozott és végleges javaslatcsomagot nyújt be, addig azonban nem járul hozzá ahhoz, hogy a tagállamok nyilvános konzultációkat folytassanak az anyagról („embargó”).

Az IT3 végleges javaslatcsomagja azonban a korábban tett ígéretekkel ellentétben az október 5-i B+ plenáris ülésre sem készült el, viszont az IT3 hozzájárult az anyag embargójának feloldásához, és ezáltal lehetővé tette a tágabb körben végzett konzultációt az elkészített – általa nem véglegesített – anyaggal kapcsolatban. A B+ csoport több delegációja köszönetet mondott az IT3-nak az embargó feloldásáért.

A türelmi időről szóló tanulmány részeredményei

A japán delegáció bemutatta a türelmi idővel kapcsolatban egyetemek, kkv-k és startupok körében végzett kérdőíves vizsgálatának részeredményeit, és az Egyesült Államok kérdésére válaszolva beszámolt arról, hogy a végső jelentés japán változatának elkészítése 2022 februárjára várható, és ezt követi majd az angol változat előállítás.

Következő lépések

Az elnök a korábbi megbeszélések alapján összefoglalásként elmondta, hogy a két munkacsoport létrehozására korábban tett javaslatát az egységes támogatottság hiányában visszavonja. Úgy látta, hogy a kialakult helyzetben a két szélsőséges megoldás között egy kiegyensúlyozott léptékű középútas haladás lenne célszerű. Egyrészt az embargó feloldásával lehetővé vált széles körű konzultációt lenne szükséges megindítani az IT3 csomagjával kapcsolatban, amely konzultációba be lehetne vonni a japán delegáció türelmi idővel kapcsolatos kérdőívének tanulságait. Másrészt a B+ részéről támogatni lenne szükséges az IT3-at az *Elements Paper* véglegesítésében. Harmadrészt felhozta egy időben korlátozott mandátumú munkacsoport létrehozását a B+-on belül a jelenlegi két állandó, meghatározott célú munkacsoport helyett, önkéntes részvétel mellett az operatív feladatok elvégzésére.

Az elnöki javaslatot követően a csoport két táborra oszlott a további munka célszerűségének és szükségességének tekintetében. Míg az Egyesült Királyság, az Európai Szabadalmi Hivatal, Németország, Belgium, Spanyolország, Magyarország, Portugália és Franciaország egyetértett az érdemi szabadalmi jogi harmonizáció (SPLH) terén végzett munka szükségességével az eddig elért eredmények megtartása mellett és a tagállamok jogharmonizációs felelősségének hangsúlyozásával, addig az Egyesült Államok – főként Ausztrália és Svájc erős támogatása mellett – a már korábban is hangoztatott nézeteit ismételte, miszerint a csoport SPLH terén végzett tevékenysége nem halad előre, az *Elements Paper* még mindig nincs véglegesítve, ezért a további munkának nincs alapja.

Összegzés és következtetések

Az elnök úgy összegezte az elhangzottakat, hogy az ideiglenes munkacsoportot létrehozó javaslata nem kapott elég támogatottságot a tagok részéről, ezért azt visszavonja; a B+ csoport munkájának szüneteltetését nem mondja ki, mindazonáltal egy konzultációs év következik most, amikor az *Elements Paper*ben megfogalmazottak széles körű konzultációja az elvégzendő feladat, amíg várjuk az IT3-tól annak véglegesítését.

A Madridi Rendszer jogi fejlesztésére létrehozott munkacsoport (Working Group on the Legal Development of the Madrid System) 19. ülése, Genf és online, november 15–19.

Az ülést a WIPO főigazgatója-helyettese nyitotta meg, aki beszámolt az előző ülés óta bekövetkezett legjelentősebb változásokról. Elmondta, hogy a legutóbbi ülés óta három állam (Trinidad és Tobago, Pakisztán, valamint az Egyesült Arab Emírségek) csatlakozott a madridi rendszerhez. Elmondta, hogy az ügyfelekkel az elektronikus kommunikációt fokozottabban alkalmazzák, és a hivatalokkal is teljes körű az elektronikus kommunikáció. Az e-mail cím kötelező megadásának előírásával a védjegyjogosultakkal is egyre inkább elektronikus úton kommunikál a Nemzetközi Iroda. A rendszer hatékonysága érdekében újabb online formanyomtatványok kerülnek publikálásra, és havonta kerül sor webináriumok megszervezésére is.

Az ideiglenes elutasításban megjelölt válaszadási határidő és számításának módjai

A Nemzetközi Iroda az ideiglenes elutasításban (REFU) meghatározott válaszadási határidők tekintetében többféle javaslatot fogalmazott meg, mivel nagyon komoly eltérés van az egyes tagállamok gyakorlata között, és szükséges a harmonizáció a REFU-ben megjelölt válaszadási határidő és számításának módjai kapcsán.

A munkacsoport a javaslat alapján arra kapott felkérést, hogy mérlegelje, egy rögzített (fix) vagy minimális határidő felelne-e meg a legjobban a bejelentők igényeinek az ideiglenes elutasításokban megjelölt válaszadási határidők vonatkozásában, a Nemzetközi Irodát pedig kérje fel arra, hogy készítsen javaslatot a közös végrehajtási szabályzat (KVSZ) szükséges módosítására, amelyet egy jövőbeni ülésen a tagállamok megvitatnak, és amely meghatározza:

- az ideiglenes elutasításra vonatkozó fix vagy minimális határidő mértékét, valamint
- hogy a határidőt attól a naptól kell számítani, amikor a Nemzetközi Iroda továbbítja az értesítést a jogosultnak.

A delegációk általában véve üdvözölték a javaslatot, de mind az ideiglenes elutasításra vonatkozó válaszadási határidő mértékének harmonizációjára vonatkozóan, mind a határidő számítása vonatkozásában eltérő véleményeket fogalmaztak meg.

A napirendi pont keretében a munkacsoport megállapodott abban, hogy a Nemzetközi Iroda a KVSZ alábbi módosításaira vonatkozó munkadokumentumot fogja elkészíteni:

- az ideiglenes elutasításra adandó válasza vonatkozó minimális határidő meghatározása;
- arra vonatkozó kötelezettség, hogy az ideiglenes elutasításról szóló értesítés pontosan jelölje meg a válaszadási határidő kezdő és végső időpontját;

- a javasolt módosítások késletetett alkalmazása figyelemmel arra, hogy a szerződő államoknak fel kell készülniük és módosítaniuk kell nemzeti szabályozásukat a KVSZ javasolt módosításainak alkalmazása érdekében.

A dokumentumot a munkacsoport a soron következő ülésén fogja megvitatni.

Az 5 éves védjegyfüggőségi idő

A Nemzetközi Iroda előterjesztett javaslatában az 5 éves függőségi idővel kapcsolatban felmerülő rendelkezések tekintetében több javaslatot is megfogalmazott:

1. az 5 éves függőségi idő 3 évre csökkentése;
2. az alaplajstromozás hatályának megszűnésére vonatkozó kizáró okok módosítása;
3. a függőség automatikus hatásának felszámolása.

A Nemzetközi Iroda előterjesztésében kiemelte, hogy az ügyfelektől nagyon sok visszajelzés érkezik arra vonatkozóan, hogy az 5 éves függőségi helyzetet és időtartamot hátrányként élik meg. Az ügyfelek nézete szerint az 5 éves függőség fenntartása jogbizonytalanságot és további költségeket jelent.

A felszólaló delegációk többsége támogatta a módosítási javaslatnak a védjegyfüggőségi idő csökkentésére vonatkozó részét, a javaslat többi elemével kapcsolatban azonban már nem volt egyetértés a delegációk között.

A munkacsoport tudomásul vette a dokumentumban foglalt javaslatokat, és megállapodott abban, hogy a következő ülésén folytatja megvitatásukat.

Az új nyelvek (arab, kínai és orosz) madridi rendszerbe történő bevezetésének technikai megvalósíthatóságáról és annak költségvetési hatásairól szóló felülvizsgált tanulmány

A munkacsoport 19. ülésére a Nemzetközi Iroda átfogó elemzést készített az arab, a kínai és az orosz nyelv felvételéről a madridi rendszer hivatalos nyelvei közé. A Nemzetközi Iroda egy öt évre kiterjedő költségkimutatást is felvázolt a napirendi pont kapcsán készített javaslatába, és bemutatta, hogy mekkora összegű lenne az a fejlesztés, amely a három új nyelv bevezetését eredményezné.

A munkacsoport a 19. ülésen megállapodott abban, hogy a WIPO Titkársága a következő ülés előtt egy felülvizsgált tanulmányt készít a bevezetés költségvetéséről, technikai megvalósíthatóságáról és egyéb információkról annak érdekében, hogy a tagállami hivatalok megvitatassák a munkacsoport tizennyolcadik ülésén felvetett kérdéseket.

A munkacsoport tudomásul vette a dokumentumban foglaltakat, és kérte a Nemzetközi Irodát, hogy folytassa a technikai konzultációkat az érdekelt szerződő államokkal, valamint a felhasználói szervezetekkel. Felkérte továbbá a Nemzetközi Irodát, hogy a fent említett konzultációkat figyelembe véve készítsen elő egy dokumentumot, amely javaslatot tesz a továbblépésre.

A Fejlődés és Szellemi Tulajdon Bizottság (Committee on Development and Intellectual Property, CDIP) 27. ülése, Genf és online, november 22–26.

Az ülés első két napján „Innováció a zöld technológiákban a fenntartható fejlődésért” címmel tartottak nemzetközi konferenciát.

A nyitó hozzászólások napirendi pont alatt a regionális csoportok koordinátorai tettek általános nyilatkozatokat. A delegációk ismételten támogatásukról biztosították és elismerték a WIPO-nak a *Development Agenda* ajánlásainak végrehajtása érdekében tett folyamatos erőfeszítéseit. Üdvözölték a WIPO technikai segítségnyújtási tevékenységének hatékony adaptálását a Covid19-pandémiához. A delegációk elismerésüket fejezték ki a 2021. november 22–23-án megrendezett, „Innováció a zöld technológiákban a fenntartható fejlődésért” című nemzetközi konferencia megszervezéséért.

A CDIP tudomásul vette az előrehaladási jelentéseket, a szellemi tulajdon kezeléséről és a technológiatranszferről szóló projekt (A szellemi tulajdon hatékony felhasználásának előmozdítása a fejlődő, a legkevésbé fejlett és az átmeneti gazdasággal rendelkező országokban) befejező, valamint értékelő jelentését. Felkérte a titkárságot, hogy továbbra is érvényesítse az említett projekttel összefüggésben kidolgozott eredményeket. A CDIP jóváhagyta a projektet.

A CDIP megvitatta Tunézia projektjavaslatát, és felkérte Tunéziát, hogy a tagállamok észrevételei alapján és a titkárság segítségével dolgozza át javaslatát a következő ülésen történő megvitatás céljából.

A CDIP nyugtázta a titkárság beszámolóját a WIPO szellemi tulajdon és turizmus témakörben elvégzett munkájáról.

A CDIP megvitatta a „Technológiai és Innovációs Támogató Központok (TISC-ek) szerepe a technológiatranszfer katalizátoraként: lehetőségek és kihívások” témáját. Meghallgatta a titkárság, valamint a Marokkói Ipari és Kereskedelmi Ingtatlanügyi Hivatal (OMPIC) és a Guineai Nemzeti Iparjogvédelmi Szolgálat előadását. A tagállamok kiemelték a TISC-ek fontosságát az innováció ösztönzésében és hozzáférhetővé tételében a fejlődő és a legkevésbé fejlett országokban. A delegációk azt is kijelentették, hogy a TISC-hálózatok elősegítették az innovátorok közötti együttműködést nemzeti és nemzetközi szinten is.

A Szabadalmi Jogi Állandó Bizottság (Standing Committee on the Law of Patents, SCP) 33. ülése, Genf és online, december 6–9.

Az ülést Daren Tang, a WIPO főigazgatója nyitotta meg. A napirenden lévő kérdések közül kiemelte a mesterséges intelligencia szabadalmaztatási eljárásban való felhasználását, amelyre szerinte a jövőben egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A szabadalmak és a közegészségügy területén az SCP holisztikus megközelítést alkalmaz, mivel szem előtt kell tartani a legkevésbé fejlett tagállamok szabadalmaztatott gyógyszerekhez való hozzáféréssel

kapcsolatos aggályait. Ugyancsak nagy jelentősége van a szabadalmi képviselők és ügyfelek közötti kommunikáció bizalmosságának biztosításával kapcsolatos kérdések megvitatásának, mivel a globális iparban egyre több ügyvédnek nem minősülő szabadalmi képviselő vesz részt.

Bevezető hozzászólások

A virtuális ülésre való tekintettel csak a regionális koordinátorok kaptak lehetőséget nyitó és záró hozzászólásokra. A tagállamok hozzászólásaikat írásban bocsáthatták a titkárság rendelkezésére.

A latin-amerikai és karibi országok csoportja, az Ázsia–Csendes-óceáni csoport, az Afrika Csoport, illetve a közép-ázsiai–kaukázusi–kelet-európai országok csoportja szerint tiszteletben kell tartani a tagállamok közötti gazdasági-társadalmi különbségeket, valamint a szabadalmasok érdekei és a közérdek közötti egyensúlyt, ezért a megfizethető gyógyszerellátással, a szabadalmi feltárási követelménnyel és a technológiatranszferrel kapcsolatos témák a legfontosabbak számukra. A pandémia rávilágított, hogy milyen nagy problémák vannak a gyógyszerekhez való hozzáférés terén, ezért a tagállamoknak megfelelő mozgásteret kell hagyni, hogy éljenek a TRIPS-megállapodás által lehetővé tett szabadalmi jogi rugalmassággal. Változatlan álláspontjuk, hogy az SCP munkája csak tényfeltárássra korlátozódjon a jogharmonizáció helyett.

A B csoport szerint tovább kell dolgozni azon, hogy a szabadalmi rendszer mindenki számára előnyösen működhessen, a napirend minden pontja azt a célt szolgálja, hogy a szabadalmi rendszer egyensúlyban legyen.

Az Európai Unió számára a korábbi álláspontjához hasonlóan a szabadalmak minősége, valamint a szabadalmi képviselőkkel folytatott kommunikáció bizalmosságára vonatkozó szabályok harmonizálása a legfontosabb téma. Az EU álláspontja szerint az SCP létrehozásának célja a nemzetközi jogharmonizáció megvalósítása volt, szeretnék, ha mindenki ezt tekintené legalább középtávú célnak.

Beszámoló a nemzetközi szabadalmi rendszerről

A titkárság frissítette a nemzeti és regionális szabadalmi jogszabályokat összegyűjtő elektronikus felületet az Ausztrália, Lengyelország, Thaiföld és Zimbabwe által megosztott adatokkal.

Mexikó jelezte, hogy novemberben elfogadták a szabadalmi törvény módosításait, megküldik majd a titkárságnak a részleteket.

Franciaország beszámolt a közelmúltban elfogadott törvénymódosításokról, amelyek értelmében a 2020. január 21. után benyújtott szabadalmakkal szemben a megadástól számított 12 hónapon belül lehetőség van felszólalás benyújtására, 2020. július 25-től kezdődően

pedig az Egyesült Államok mintájára bevezették az ideiglenes bejelentés intézményét. Az új feladatok megfelelő ellátása érdekében növelték az elbírálói létszámot. Új szabadalmi módszertani útmutatót is készítettek, amelyet angolul is elérhetővé tesznek. Végül elmondta, hogy PPH-megállapodást írtak alá Japánnal, amely 2021. január 1-jével lépett hatályba.

Kína októberben fogadta el a szabadalmi törvény negyedik novelláris módosítását, az új szabályok 2021. július 1-jével lépnek hatályba és jelentős változásokat hoznak:

- a gyógyszerészeti szabadalmak oltalmi idejének meghosszabbítása;
- új *patent linkage* rendszer;
- belső elsőbbség bevezetése;
- 6 hónapos türelmi idő nemzeti veszélyhelyzetben nyilvánosságra kerülő találmányokra;
- licencialevesztési nyilatkozat bevezetése.

A szabadalmi oltalom alóli kivételek és korlátozások

Az SCP jóváhagyólag nyugtázta a titkárság által az előhasználati jog szabályairól készített nemzetközi összehasonlító tanulmányt.

A B csoport felhívta a figyelmet, hogy a szabadalmi oltalom alóli kivételeket nem szabad úgy használni, hogy aláássák az innovációt. Az önkéntes megállapodásoknak elsőbbséget kell élvezniük a hasznosítás terén.

A Knowledge Ecology International (KEI) azt javasolta, hogy az SCP 33. ülésére a titkárság szervezzen konferenciát a kényszerengedélyezésről, és az az alapján történő exportálásról.

A szabadalmak minősége

A titkárság összefoglaló tanulmányt készített a mesterséges intelligencia (MI) szabadalmi eljárásokban történő használata, a szoftverek szabadalmazhatósága, a számítógéppel megvalósított találmányok, az MI által autonóm módon létrehozott találmányok, valamint az MI használatával kapcsolatos technikai segítségnyújtás tárgyában az előző ülésen lezajlott *sharing session*ről.

A B csoport szerint fontos, hogy a WIPO ne csak azonosítsa az MI szabadalmi eljárásban történő használatában rejlő nehézségeket és lehetőségeket, hanem megoldásokat is keresen, mivel jelentős a veszélye annak, hogy technikai lemaradásba kerülnek azok az országok, amelyek nem tudnak lépést tartani az MI-vel kapcsolatos kutatásokban.

Az EU szerint is fontos, hogy a WIPO az MI szabadalmi eljárásokban betöltött szerepére vonatkozó tényfeltárásban a világ élvonalában legyen.

Az Afrika Csoport is üdvözölte a tanulmány elkészültét, de aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy romlik a szabadalmak minősége az egész világon. Ennek oka az emberi és műszaki

erőforrások hiánya a fejlődő és legkevésbé fejlett országokban, a szabadalmazhatósági követelmények szintjének csökkenése, valamint a bejelentések számának drasztikus emelkedése. Kérte a WIPO-t, hogy továbbra is fektessen nagy hangsúlyt a technikai segítségnyújtásra.

Oroszország elmondta, hogy a 2022-ben hatályba lépő jogszabály-módosításokkal lehetővé teszik a teljes körű elektronikus ügyintézés szabadalmi ügyekben. 2024-ig szóló stratégiai tervük az MI felhasználásával folytatott szellemi tevékenység eredményének jogi védelmére is kiterjed.

A felszólalók támogatták Spanyolország és Brazília közös javaslatát, amely az MI és a szabadalmi feltárási követelmény kapcsolatát vizsgáló újabb tanulmány elkészítésére irányul.

Szabadalmak és egészség

A B csoport, az Európai Unió, az Egyesült Államok és Oroszország hangsúlyozta, hogy a szabadalmi rendszer a megoldás részét képezi a világméretű közegészségügyi problémákra, hiszen anélkül az új gyógyszerek kifejlesztése nem lenne lehetséges. Korábbi álláspontjukat fenntartva kizárólag a holisztikus megközelítést tartották elfogadhatónak, azaz a téma olyan vizsgálatát, amely a szabadalmi jogok hatásait nem izoláltan, más tényezőktől függetlenül próbálja meghatározni.

A koronavírus-járvánnyal összefüggésben elmondták, hogy elkötelezettek a megbetegedés kezelésére szolgáló vakcinák és gyógyszerek fair és méltányos globális elosztása mellett, erre azonban az önkéntes licenciadást látják megfelelő megoldásnak. A szabadalmi rendszer gyengítése (pl. kényszerengedélyek útján) szükségtelenül gátolná az innovációt egy olyan helyzetben, amikor új megoldások kidolgozására van szükség a járvány legyőzéséhez.

Oroszország elmondta, hogy a Rospatent gyorsított eljárásban vizsgálja a járványkezelésre vonatkozó szabadalmi bejelentéseket (gyógyszertermékek, fertőtlenítőszeres és berendezések stb.). Beszámolt arról is, hogy 2020 augusztusában a BRICKS-országok szabadalmi hivatalainak vezetői találkozót tartottak a járványkezelésről: úgy gondolják, hogy az ehhez hasonló egyeztetések gyorsítják a védekezést segítő szabadalmi információk megosztását.

Az Afrika Csoport és az Ázsia–Csendes-óceáni Csoport továbbra is azt szeretné, hogy a közérdek és a szabadalmi jogosultak magánérdekei kerüljenek globális szinten egyensúlyba, és ennek érdekében csak a valódi innovációt jelentő gyógyszerészeti és gyógyászati találmányok részesülhessenek szabadalmi oltalomban. Álláspontjuk szerint a jelenlegi vilá járvány kezelésének nehézségei igazolják, hogy a szabadalmi rendszer gátolja a gyógyszerekhez való univerzális hozzáférést a fejlődő és legkevésbé fejlett országokban.

Bizalmas képviselői kommunikáció

Az EU üdvözölte a titkárság által készített tanulmányt, amely bemutatja, hogy az egyes tagállamok számára milyen nehézségeket jelent a kérdés rendezetlensége.

A B csoport elmondta, hogy az 50 legaktívabb PCT-bejelentői klaszter 18 különböző ország területén található, ezért nagyon fontos lenne, hogy a bejelentők határon átnyúló helyzetekben is számíthassanak arra, hogy a képviselőjükkel folytatott kommunikáció jogszerűen titokban tartható. Hangsúlyozta, hogy mindez egyáltalán nem érinti a bejelentési eljárás során előírt feltárási követelményt, és arra sem ad lehetőséget, hogy a bejelentő eltitkolja a technika állásához tartozó információkat a nemzeti hivatalok előtt. Az ügyvédekre vonatkozó titoktartási követelmény régóta létezik majdnem minden országban, és nem korlátozza a feltárási követelmény érvényesülését. Elérkezettnek látják az időt, hogy az SCP fogadjon el egy olyan *soft law* előíráscsomagot, amelyet az ezt kívánó tagállamok beépíthetnek nemzeti jogukba.

Kína ezzel szemben továbbra is úgy vélte, hogy a képviselői titoktartás nem szabadalmi anyagi jogi kérdés, hanem polgári eljárásjogi, ezért kívül esik a bizottság hatáskörén.

Oroszország elmondta, hogy 2021 folyamán modernizálják a szabadalmi ügyvivőkre vonatkozó szabályozást, az új rendszer titoktartási kötelezettséget is előír majd.

Technológiatranszfer

Az Egyesült Államok jelezte, hogy elindult a USPTO új online szabadalmi piactere, a Patents 4 Partnerships, Kanada pedig elmondta, hogy további szabadalmakkal bővült az ExploreIP piactér.

Az Afrika Csoport és Chile úgy vélte, hogy a szabadalmi trollok és a szabadalmi bozótok problémáját nem kezelik ezek a kezdeményezések. A járványhelyzet is azt mutatja, hogy nagy szükség van a technológiatranszferre, a WIPO mégsem látja el a feladatát, a WTO tárgyal a TRIPS-megállapodástól való eltérés lehetőségeiről. Javasolták, hogy a bizottság vegye napirendjére ezeket a kérdéseket.

A Hágai Rendszer Jogi Fejlesztésére Létrehozott Munkacsoport (Working Group on the Legal Development of the Hague System for the International Registration of Industrial Designs) 10. ülése, Genf és online, december 13–15.

A közös végrehajtási szabályzat (KVSZ) módosítására vonatkozó javaslatok

A munkacsoport kedvezően ítélte meg a KVSZ 21. és 26. szabálya tekintetében történő módosításra irányuló, a Hágai Unió Közgyűlése elé beterjesztendő javaslatot. A 21. szabály módosítása a képviselő nevében és címében bekövetkezett változás tudomásulvételére irányul, a 26. szabály módosítása a képviselő kinevezésének közlönyben való közzétételét szabályozza. A hatálybalépés javasolt időpontja 2023. április 1.

Az adminisztratív utasítások módosítására vonatkozó javaslat

A munkacsoport megállapodott a következő utasítások módosításában:

- az adminisztratív utasítások 202., 302. és 601. szakasza (nyomtatott aláírások és a pecsét használatának törlése, nevek és címek megadása, e-mail cím, korlátozás vagy lemondás bejegyzésére vonatkozó kérelmek); és
- az adminisztratív utasítások 301. szakasza módosítása (levelezési cím törlése) 2022. április 1-jei hatálybalépéssel.

Új nyelvek bevezetése a hágai rendszerbe

A munkacsoport:

- felkérte a titkárságot, hogy konzultáljon a Hágai Megállapodás érdekelt szerződő feleivel és a WIPO többi tagállamával az ülésen felmerült kérdésekről annak érdekében, hogy támogassa a munkacsoportot a kérdés következő ülésen történő megvitatásában; és
- felkérte a titkárságot, hogy a következő ülésre készítsen felülvizsgált tanulmányt az új nyelvek hágai rendszerbe történő bevezetésének költségvonzatairól és műszaki megvalósíthatóságáról, figyelembe véve a technikai megoldásokat, különösen a gépi fordítást.

AZ EURÓPAI SZABADALMI EGYEZMÉNYBŐL (ESZE) FAKADÓ TAGÁLLAMI JOGOK GYAKORLÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGEK TELJESÍTÉSE

Az Európai Szabadalmi Szervezetben (ESZSZ) az SZTNH 2021 második felében is ellátta a magyar kormányzati képviselőket. Munkatársaink részt vettek az ESZSZ Igazgatótanácsa, az Igazgatótanács Albizottsága, Költségvetési és Pénzügyi Bizottsága, Technikai és Ügyviteli Bizottsága, Szabadalmi Jogi Bizottsága ülésein, valamint különböző továbbképzéseken.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 168. ülése, online, október 13.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) elnökének jelentése

Az ESZH elnöke és elnökhelyettesei előadásukban beszámoltak az ESZH működési tevékenységéről a Stratégiai Terv 2023 (SP2023) egyes célkitűzései mentén.

A szervezeti szolgáltatásokért felelős elnökhelyettes az első célkitűzés (elkötelezett, jól informált és együttműködő szervezet kiépítése) kapcsán kifejtette, hogy jelenlegi legfontosabb feladatuk az ESZH felkészítése az ún. *New Normalra* az egyszerűsítés, digitalizáció, tanulás és együttműködés útján.

A második célkitűzés (informatikai rendszer egyszerűsítése és modernizálása) kapcsán elmondta, idén nagy előrelépést tett az ESZH a szabadalom megadására irányuló eljárás teljes digitalizálása terén. Emellett az ESZH továbbra is belső fejlesztéseket folytat a mester-séges intelligencia területén. Végül a második célkitűzés legfontosabb elemeként említette a *mainframe* rendszer teljes leépítését.

A szabadalmi eljárásokért felelős elnökhelyettes a harmadik célkitűzés (magas színvonalú termékek és szolgáltatások hatékony biztosítása) vonatkozásában elmondta, hogy az ESZH időbeli hatékonyság terén javuló eredményeket mutat, a kutatások 91,6%-a kerül időben megküldésre, a vizsgálati szakasz esetében ugyanez az arány 79% standard ügyek esetében, míg a felszólalási eljárások során a standard ügyek 54,6%-ában 18 hónapon belül születik döntés. A közzétett szabadalmak száma 2021 szeptember végéig 84 473, amely 3%-kal kevesebb a tervezettnél. A felszólalások esetében eddig összesen 2750 szóbeli eljárás került megtartásra videokonferencia útján.

A negyedik célkitűzés (globális hatással bíró európai szabadalmi rendszer és hálózat kiépítése) keretében a jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettes rövid tájékoztatást adott az ESZH és a tagállamok közötti bilaterális együttműködési megállapodásokról, a *Convergence of Practice* keretében tevékenykedő munkacsoportok által elért eredményekről, az ESZH és a WIPO 2021–2023-ra vonatkozó együttműködési megállapodásáról, amely 2021. november 8-án kerül aláírásra. Kitért továbbá az EUIPO-val folytatott együttműködésre és az Európai Unió Bizottságával megkötendő együttműködési megállapodás kidolgozására is.

Az ötödik célkitűzés (hosszú távú fenntarthatóság biztosítása) keretében az ESZH elnöke kitért a hivatal pénzügyi fenntarthatóságára, amely kapcsán beszámolt a hat intézkedéscso-maggal kapcsolatos fejleményekről, amelyeket az AC 2020 nyarán hagyott jóvá. Elmondta, hogy a digitalizáció következtében várható nyereséggel kapcsolatos kalkulációkat az AC decemberi ülése során tervezik ismertetni.

Az AC nyugtázta az ESZH elnökének jelentésében foglaltakat.

Az Európai Szabadalmi Akadémia (ESZA) modernizációja

Az ESZH röviden ismertette a javaslatot, amelynek célja az ESZA szervezetének moder-nizációja. Az ESZA 2004-es megalapítása óta a gazdasági és társadalmi környezet nagy-mértékben megváltozott, ezért szükségessé vált az ESZA strukturális átalakítása. A SP2023 egyik kiemelkedő célkitűzése az Európai Szabadalmi Szervezet modernizációja, e célkitűzés megvalósításában az ESZA modernizációja kiemelkedő szerephez jut. A modernizáció leg-Fontosabb célkitűzése oktatási standardok meghatározása és vezető szerep biztosítása a sza-badalmi oktatás területén. Ezzel összefüggésben utalt továbbá arra, hogy a tagállamokkal folytatott széles körű konzultáció előzte meg a javaslat előterjesztését. 2020-ban az ESZH kiadta a „*Blueprint for the European Patent Academy*” c. dokumentumot, amely az együtt-

működés, tanúsítás, digitalizáció és modularitás négy pillérjén, valamint számos harmonizált oktatási tevékenységen és formán alapszik. Az ESZA modernizációjával a *Blueprint*ben megfogalmazott célkitűzéseket kívánják megvalósítani.

A strukturális reform legfontosabb elemei a következők:

- Az ESZH évente jelentést tesz az AC számára az ESZA tervezett és bevezetett tevékenységeiről és azok várható hatásáról;
- Az ESZA Felügyelőbizottságának hatáskörében lévő egyes feladatköröknek a Technikai és Ügyviteli Bizottságra (TOSC) történő átruházása;
- Szabadalmi oktatási bizottságok felállítására, amelyek az ESZH-t a szabadalmi oktatási területen műszaki tanácsadással segítik. A bizottságok tagjai az IP-oktatás területén tevékenykedő szakemberek lesznek, személyükre a tagállamok a TOSC-on keresztül tesznek javaslatot.

Az AC egyhangúlag jóváhagyta a javaslatot.

A Fellebbezési Tanácsok Bizottsága (Boards of Appeal Committee, BOAC) elnökének jelentése a BOAC 12. ülésén elhangzottakról

A BOA elnöke elmondta, hogy az ülés során beszámolt a BOA 2021 első féléves teljesítményéről, amelyet a BOAC tagjai pozitívan fogadtak. A BOA elnökéhez tartozó delegáció tagjai beszámoltak a BOA-nál zajló automatizációs folyamatokról és az egyéb, IT-vel kapcsolatos fejleményekről. A BOA elnöke ismertette a BOA 2022-es költségvetését. Az ESZH elnökének képviselőjében részt vevő személy támogatását fejezte ki a BOA elnökének a költségvetésre vonatkozó óvatos megközelítésével kapcsolatban. A BOAC egyhangúlag támogatta a BOA 2022-es költségvetését.

Az AC nyugtázta a jelentésben foglaltakat.

A BOA elnökének jelentése

E napirendi pont keretében a BOA elnöke beszámolt a BOA 2021 első féléves tevékenységéről. A jelentésből a következő lényeges elemeket érdemes kiemelni.

- A járványhelyzet okozta kihívások ellenére a BOA-nak sikerült 2021-ben a teljesítményt helyreállítani a VICO-technológia továbbfejlesztése és használata útján.
- A bevezetett egészségügyi intézkedések révén a BOA továbbra is képes volt a munkavállalók és külső személyek megfelelő egészségvédelmét biztosítani.
- A BOA munkavállalói 2021-ben is nagymértékű rugalmasságot és elkötelezettséget tanúsítottak az új munkakörülményekhez és folyamatokhoz való alkalmazkodás terén.
- A BOA ismét jó úton halad ötéves célkitűzéseinek elérése felé (az ügyek 90%-ának a beérkezéstől számított 30 hónapon belül történő lezárása és a függő ügyek számának 7000 alá csökkentése 2023-ig).

- 2021 első felében a szóbeli eljárások 77,7%-a VICO útján zajlott, melynek eredményeként a BOA a járványhelyzet előtti időszaknak megfelelő mennyiségű szóbeli eljárást tudott tartani.
 - Az iPadek használatának széles körű bevezetése az alkalmazottak körében folyamatban van. E körben pilot projektek zajlottak, a hosszú távú bevezetés előtt azonban szükséges a felmerült technikai problémák megoldása.
- Az AC nyugtázta a BOA elnökének jelentésében foglaltakat.

Tisztségviselők megválasztása és kinevezése

Az AC az egyes testületekhez tisztségviselőket választott, illetve nevezett ki.

Az egységes európai szabadalommal kapcsolatos fejlemények

Szlovénia az Európai Unió Tanácsának soros elnökeként tájékoztatta az AC-t, hogy eddig összesen 15 tagállam ratifikálta az Egységes Szabadalmi Bíróságról szóló megállapodást. Ezzel összefüggésben elmondta, hogy 2021. szeptember 27-én a német kormány letétbe helyezte az ideiglenes alkalmazásról szóló jegyzőkönyv ratifikációs okmányát, míg a szlovén kormány 2021. szeptember 16-án rendeletet adott ki az ideiglenes alkalmazásról szóló jegyzőkönyv (PPA) ratifikálásáról, és elindították a megerősítő okirat letétbe helyezési folyamatát. Az ideiglenes alkalmazás megkezdéséhez így már csak egyetlen tagállamnak kell ratifikálnia a PPA-t. Ez minden jel szerint Ausztria lesz, mivel már 2021 júliusában benyújtották az erről szóló törvénytervezetet. Mindezek alapján várható, hogy az egységes szabadalmi rendszer 2022 második felében megkezdheti működését.

Az AC nyugtázta a jelentésekben foglaltakat.

Az ESZSZ Igazgatótanácsa Albizottságának (Select Committee of the Administrative Council, SC) 24. ülése, online, október 14.

Az Egységes Szabadalmi Bíróságról (ESZB) szóló megállapodás hatálybalépésével kapcsolatos fejlemények

Az ESZB Előkészítő Bizottságának (*Preparatory Committee*) elnöke röviden beszámolt a bizottság alcsoportjaiban az elmúlt két évben elvégzett előkészületekről. Reményét fejezte ki, hogy még az év vége előtt sor kerül a még szükséges ratifikációkra, és elkezdődhet az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazása. Ennek során az ESZB Igazgatási Bizottsága megkezdte működését, és be kell fejezni a bírójelöltek kiválasztási folyamatát. Ehhez legalább nyolc hónapra lesz szükség. Az ideiglenes alkalmazás akkor ér véget, amikor Németország letétbe

helyezi az ESZB-megállapodás ratifikációs okmányát, és ezzel hatályba léphet a megállapodás, és annak időpontja is biztossá válik.

Az egységes hatályú szabadalmi rendszer implementációjának véglegesítése

Az SC elnöke a munkaterv ismertetése előtt elmondta, hogy az egységes hatályú szabadalmi rendszer elindulása prioritás az európai intézmények számára, ahogy azt a bizottság 2020. évi IP-cselekvési terve kiemelte, és amint azt a BusinessEurope, a EuroChambers, az Orgalim és az SMEunited 2020. július 17-i közös nyilatkozata is tükrözi.

A jövőbeli munkaterv a következő területeket érinti: a végrehajtási szabályzat módosításai; kapcsolódó nemzeti jogi előírások; műszaki együttműködés; pénzügyi keretrendszer; külső kommunikáció.

A hozzászólások alapján az SC elnöke úgy összegezte az elhangzottakat, hogy nagyon nagy többség támogatja a munkatervet.

Az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH) folyó előkészítő munka

Az ESZH jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettese és egyik vezető munkatársa számolt be a hivatalnál folyamatban lévő előkészítő munkálatokról. Az ESZH informatikai együttműködési megállapodást fog kötni az ESZB-vel annak érdekében, hogy az egységes hatályú szabadalmi lajstromban megjelenjenek a bírósági eljárások adatai.

Megkezdték az 1257/2012/EU rendelet 14. cikke által előírt együttműködési megállapodás előkészítését is az Európai Bizottsággal, és folyamatban van az egységes szabadalmi rendszerről szóló kommunikációs anyagok készítése is.

Egyéb ügyek

A német delegáció kérdésére az ESZH elmondta, hogy vizsgálják annak a lehetőségét, hogy a hivatal kérelemre felfüggeszthesse a folyamatban lévő és a megadáshoz közel álló szabadalmi bejelentések vizsgálatát annak érdekében, hogy a bejelentő ne essen el az egységes hatállyal történő lajstromozás előnyeitől. Az egységes hatály iránti kérelmet a szabadalom megadásáról szóló értesítésnek az Európai Szabadalmi Közlönyben történő meghirdetését követő egy hónapon belül lehet benyújtani, a rendszer indulásának közeledtével pedig Németország szerint élesen fel fog merülni az a kérdés, hogy pontosan mely bejelentők élhetnek először a lehetőséggel.

Az ESZSZ Költségvetési és Pénzügyi Bizottságának (Budget and Finance Committee, BFC) 127. ülése, online, október 26.

Az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) Végrehajtási Szabályzata 56. és 135. szabályának kiegészítései, valamint a díjakra vonatkozó szabályok 2. cikkének módosításai

Az ESZH az ESZE Végrehajtási Szabályzata új 56a szabályának bevezetésére, továbbá az 56. szabály (2) és (3) bekezdésének, a 135. szabály (2) bekezdésének, valamint a díjrendelet 2. cikk (1) bekezdésének kapcsolódó módosítását javasolja az ESZE és a PCT Végrehajtási Szabályzatának összehangolása érdekében a hibásan benyújtott szabadalmi bejelentési iratok kijavítására vonatkozóan. A szabályzatok módosításának költségvetési hatása kb. 20 000 euró kiadást és évi 27 000 euró bevételt jelent.

A bizottság egyhangúlag elfogadta a hibásan benyújtott szabadalmi bejelentési iratok kijavítására vonatkozó kiegészítéseket és módosítási javaslatokat.

A díjrendelet 2. cikkének kiegészítése: 2022. évi díjak kiigazítása

Az ESZH beszámolt arról, hogy a szervezet hosszú távú pénzügyi stabilitásának fenntartása érdekében a Tanács 2020 júniusában jóváhagyta a – 2019-es pénzügyi tanulmány alapján készült intézkedéscsomag részét képező – díjkorrekciót. Az ESZH 2022. április 1-jei hatállyal 3%-os általános díjemelést javasol a nemzetközi kutatási díj és az előzetes vizsgálati díjak befagyasztása mellett. A kutatási és előzetes vizsgálati díjak befagyasztásával az ESZH az Euro-Direct bejelentésekhez kapcsolódó díjak különbségét kívánja megszüntetni. A javasolt díjmódosításokkal az ESZH által a nemzetközi (1775 euró) és az európai (1390 euró) szakaszban felszámított kutatási díjak különbsége 425 euróról 385 euróra csökkenne. A két PCT-díj befagyasztása éves szinten 3,5 millió euró bevételkiesést eredményezne. Az ESZH meglátása szerint az intézkedés az európai ipart támogatja, mivel az ESZH mint nemzetközi kutatási hatóság (ISA) és nemzetközi előzetes vizsgálati hatóság (IPEA) által jelenleg végzett PCT-kutatások és előzetes vizsgálatok több mint kétharmada európai székhelyű bejelentőre vonatkozik.

Ezen kívül javasolják a kiegészítő európai kutatási díj csökkentését is, amennyiben a nemzetközi vagy kiegészítő nemzetközi kutatási jelentést európai ISA készítette. A jelenlegi csökkentési program éves költsége 1,9 millió euró nagyságrendű. A javasolt díjkorrekció 2022. április 1. és 2024. március 31. közötti időszakra gyakorolt pénzügyi hatása 120 000 euró bevételkiesés változatlan bejelentői magatartás mellett.

A bizottság egyhangú kedvező véleményt adott a díjak 2022. évi kiigazításra vonatkozóan.

A 2022. évi költségvetési terv, 2023–2026. évi előrejelzés

A járvány következményeivel kapcsolatban az ESZH elmondta, hogy 2021-ben eddig nem csökkent jelentősen a beérkező munkaterhelés, és nem nőtt jelentősen a megszüntetések száma sem. Az előrejelzések szerint a GDP 6,5%-os visszaesése után 2021-ben 4,6%-os növekedés várható. Az ESZH ismertette a 2022. évi költségvetés főbb számait.

A bizottság egyhangú kedvező véleményt adott a 2022. év költségvetési javaslatra és a 2023–2026. évi előrejelzés elfogadására vonatkozóan.

Az ESZSZ Szabadalmi Jogi Bizottságának (Committee on Patent Law, CPL) 53. ülése, online, november 24–25.

A bizottság egyhangú pozitív véleményt fogalmazott meg a végrehajtási szabályzat azon módosításairól, amelyek célja a kivételes és ritka esetekben történő korrekciók jogi keretének tisztázása, az ESZH előtti és a PCT-eljárás összehangolása. Ez lehetővé tenné az ESZH számára, hogy 2022 novemberétől visszavonja a PCT-vel való összeférhetlenségről szóló értesítését.

A bizottság nyugtázta a konvergenciaprogram keretében az elsőbbség megállapításával, valamint az igazolási kérelmek gyakorlatával foglalkozó munkacsoportok eredményeit összegző jelentéseket.

A bizottság nyugtázta a szabadalomengedélyezési eljárás digitalizációjával kapcsolatos ESZH-javaslatokat.

A bizottság nyugtázta az ESZH tájékoztatását a Bővített Fellebbezési Tanács G 1/21 döntéséről, amely a videokonferencia útján történő tárgyalástartás feltételeit tartalmazza.

A bizottság tudomásul vette a kettős szabadalmaztatás tilalmáról szóló átfogó jelentést és a Bővített Fellebbezési Tanács G 4/19. sz. határozatát, amely megerősítette az ESZH jelenlegi gyakorlatát.

A bizottság tudomásul vette a kizárólag lényegében biológiai eljárással előállított növények és állatok szabadalmaztathatósága alóli, az ESZE 53. cikkének *b*) pontja és 28. szabályának (2) bekezdése szerinti kivétel alkalmazásáról szóló jelentést.

A delegációk üdvözölték a szabadalmi anyagi jogi harmonizációval kapcsolatos munkát, a hivatal által a B+ csoport aktuális helyzetéről nyújtott részletes tájékoztatást, valamint a három meglévő harmonizációs javaslat (IT3, FICPL, AIPPI) összehangolt felhasználói konzultációjára vonatkozó javaslatot. A hivatal célja olyan közös konzultációs dokumentumtervezet elkészítése, amely lehetővé teszi, hogy a konzultációkat nemzeti szinten maguk a szerződő államok folytassák le, és az így kapott eredmények konszolidálhatók és összehasonlíthatók legyenek. Mindenki osztotta azt a nézetet, hogy amint az ESZH türelmi időre vonatkozó tanulmánya és a konzultáció eredményei rendelkezésre állnak, a PLC-n belül meg kell kísérelni egy európai közös megközelítés kialakítását.

A bizottság nyugtázta az ESZH jelentését az új PCT 82^{quater}.3 végrehajtási szabályról, amely egyfajta biztonsági hálót biztosít a bejelentők jogainak védelmére vis maior esetén, pl. a COVID világjárványhoz hasonló események esetén. A jelentés az Egyesült Királyság, Franciaország, Spanyolország és Svájc javaslata alapján készült.

A bizottság nyugtázta a szekvencialisták benyújtásának az új ST.26 szabvány által bevezetett új kereteit, amely 2022 júliusában lép hatályba.

Az ESZSZ Igazgatótanácsának (Administrative Council, AC) 169. ülése, online, december 14–15.

Az ESZH tevékenységi jelentése és a 2022-es éves munkaterv

Az ESZH elnöke és elnökhelyettesei beszámoltak az ESZH működési tevékenységéről és a 2022-re vonatkozó éves munkatervéről a *Strategic Plan* (SP2023) öt célkitűzése mentén. A két dokumentumból a következők kiemelendők:

- az ESZH *new normal*ra történő áttéréssel kapcsolatos törekvései;
- a munkaerő-toborzással kapcsolatos új politika (belső mobilizáció, belső munkaerő-piac, munkaerőképzés és -átképzés, szakmai gyakorlat, épületprojekt, az összetartozás-tudat erősítése, szociális párbeszéd);
- digitális átállás, elektronikus titkosítási és hitelesítési eljárás (digitális annotáció, a PCT-átvevőhivatal és a WIPO közti folyamatok fokozatos digitalizálása, az ANSERA új kutatási funkciókkal történő kibővítése, új kutatási platform), mesterséges intelligencia, *blockchain*, új felhasználói terület, digitális adminisztráció, videokonferencia, HR-folyamatok digitalizációja;
- információbiztonság megerősítése (cél az ISO 27001-nek történő megfelelés);
- a nagyszámítógép-rendszer felszámolása, luxemburgi adatközpont, átfogó katasztrófa-helyreállítás lehetőségének megteremtése;
- a minőség és az időbeliség terén várható további javulás az új intézkedések eredményeként;
- a tagállamokkal folytatott szoros együttműködés (kétoldalú megállapodások, kutatási együttműködésről szóló megállapodások, hasznosítási projekt, promóciós tevékenység, konvergenciaprogram, IT-együttműködés, *front office*, együttműködési kutatási projektek, technikai segítségnyújtás a tagállamok számára, workshopok a tagállamok részére);
- az egységes szabadalmi rendszer és az Egységes Szabadalmi Bíróság (az ideiglenes alkalmazás időszakának 2022-ben várható elindulása, a *Select Committee* fennmaradó feladatainak befejezése 2022. júniusig, 2022 elején az ESZH lehetővé teszi a tagállamok részére az egységes szabadalommal kapcsolatos adatcsere tesztelését és az új IT-rendszer felhasználók általi tesztelését);

- együttműködési megállapodás a WIPO-val, 2022–23-as munkaterv az EUIPO-val, együttműködési megállapodás az Európai Bizottsággal;
- az Európai Szabadalmi Akadémia modernizációja (online európai minősítési vizsga 2021-től, az európai szabadalmi adminisztrációs igazolás jövőbeni bevezetése, PATLIB);
- új adatvédelmi politika kialakítása.

Az AC nyugtázta a tevékenységi jelentésben és az éves munkatervben foglaltakat.

Tisztségviselők kijelölése és megválasztása

A napirendi pont keretében kijelölték, illetve megválasztották az ESZSZ és az ESZH egyes testületeinek tisztségviselőit.

Az egységes európai szabadalommal kapcsolatos fejlemények

Szlovénia mint az Európai Unió Tanácsának soros elnöke rövid tájékoztatást adott az Egységes Szabadalmi Bíróságról szóló megállapodással (ESZB-megállapodás) és az egységes szabadalommal kapcsolatos fejleményekről. Elmondta, hogy eddig 16 tagállam ratifikálta az ESZB-megállapodást. Legutoljára Szlovénia helyezte letétbe ratifikációs okiratát, az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv (*Protocol on Provisional Application*, PPA) ratifikációs okiratával együtt, 2021. október 15-én. A PPA hatálybalépéséhez már csak egyetlen tagállam ratifikációja szükséges, amely Ausztria lesz: a PPA ratifikációjáról szóló törvényt az osztrák parlament december 2-án fogadta el. Az osztrák kormány előzetes tájékoztatása alapján a megerősítő okirat letétbe helyezésére várhatóan 2022 január közepéig sor fog kerülni. Az osztrák megerősítő okirat letétbe helyezését követő napon a PPA hatályba lép, ennek eredményeként az ESZB mint szervezet létrehozható lesz, hogy aztán a szükséges műszaki és infrastrukturális előkészületek megvalósítását követően az ESZB-rendszer megkezdhesse rendes működését.

Az ESZB létrehozását előkészítő bizottság (*Preparatory Committee*) elnöke elmondta, hogy Ausztria ratifikációs okmányának letétbe helyezésével megkezdődhet az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazása. Ennek során az ESZB Igazgatási Bizottsága megkezdheti működését, és a bírójelöltek kiválasztási folyamatát is be kell fejezni. Az ideiglenes alkalmazás akkor fog véget érni, amikor Németország letétbe helyezi az ESZB-megállapodás ratifikációs okmányát, és hatályba lép az ESZB-megállapodás.

Az ESZH jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettese hangsúlyozta, hogy az európai szabadalmi rendszer elmúlt ötven évének legjelentősebb reformja előtt állnak, és hosszasan ecsetelte az egységes szabadalmi rendszer előnyeit. Elmondta továbbá, hogy az ESZH vizsgálja, hogy miként lehetne biztosítani, hogy rövid idővel az egységes szabadalmi rend-

szer indulása előtt a megadáshoz közeli stádiumban lévő szabadalmi bejelentések bejelentői ne essenek el az egységes hatállyal történő lajstromozás előnyeitől.

Az AC nyugtázta a SC elnökének, az Európai Unió Tanácsa soros elnökének és a *Preparatory Committee* elnökének szóbeli jelentésében foglaltakat.

Az ESZE Végrehajtási Szabályzata (VSZ) egyes rendelkezéseinek módosítására vonatkozó javaslatok

A bemutatott dokumentum az ESZE VSZ új 56a szabályának bevezetésére, továbbá az 56. szabály (2) és (3) bekezdésének, a 135. szabály (2) bekezdésének, valamint a díjrendelet (*Rules relating to Fees*, RFees) 2. cikk (1) bekezdésének kapcsolódó módosítására tesz javaslatot.

A módosítás elsődleges célja, hogy az ESZE VSZ rendelkezései összhangba kerüljenek a PCT Végrehajtási Szabályzat 20.5bis szabályában foglalt rendelkezésekkel a hibásan benyújtott szabadalmi bejelentési iratok kijavításának lehetővé tétele útján.

Az AC – a BFC és a CPL egyhangú támogatását követően – egyhangúlag jóváhagyta a javaslatot. A módosítások, valamint az ESZE VSZ új 56a szabálya 2022. november 1-jével lép hatályba, és az ettől a naptól kezdve benyújtott bejelentések vonatkozásában alkalmazandó.

A Költségvetési és Pénzügyi Bizottság elnökének jelentése

A Pénzügyi és Költségvetési Bizottság (*Budget and Finance Committee*, BFC) elnöke röviden beszámolt a BFC 2021. október 26-án tartott 127. üléséről. Elmondta többek közt, hogy a BFC egyhangúlag kedvező véleményt adott a 2022. évi költségvetési javaslatról és a 2023–2026 közötti időszakra vonatkozó előrejelzésről. Az AC nyugtázta a jelentésben foglaltakat.

A díjrendelet 2. cikkének módosításáról szóló javaslat

Az ESZH jogi és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettese röviden ismertette az ESZH díjmódosításra vonatkozó javaslatát. Elmondta, hogy az AC 2020 júniusában az ESZSZ hosszú távú pénzügyi stabilitásának fenntartása érdekében jóváhagyta a – 2019-es pénzügyi tanulmány alapján készült intézkedéscsomag részét képező – díjkorrekciós javaslatot.

Ennek keretében az ESZH 2022. április 1-i hatállyal 3%-os általános díjemelést javasol a nemzetközi kutatási díj és az elővizsgálati díjak befagyasztása mellett. A kutatási és elővizsgálati díjak befagyasztásával az ESZH az *Euro-Direct* bejelentésekhez kapcsolódó díjak különbségét kívánja megszüntetni. A javasolt díjmódosításokkal az ESZH által a nemzetközi (1775 euró) és az európai (1390 euró) szakaszban felszámított kutatási díjak különbsége 425 euróról 385 euróra csökkenne. A két PCT-díj befagyasztása éves szinten 3,5 millió euró bevételkiesést eredményezne. Ezenkívül a javaslat kiterjed a kiegészítő európai kutatási díj

csökkentésére is, amennyiben a nemzetközi vagy kiegészítő nemzetközi kutatási jelentést európai ISA készítette. A javaslat célja az infláció ellensúlyozása. Végül utalt arra, hogy a BFC egyhangúlag pozitívan fogadta a javaslatot.

Az AC jóváhagyta a díjmódosítási javaslatot. A módosítások 2022. április 1-jével lépnek hatályba.

A 2022. évi költségvetési és létszámterv

Az ESZH szervezeti szolgáltatásokért felelős elnökhelyettese prezentációjában röviden ismertette a 2022. évi költségvetési és létszámtervet. Az AC nyugtázta az előadásban foglaltakat.

Az AC a vonatkozó dokumentumban foglaltaknak megfelelően egyhangúlag elfogadta:

- az Európai Szabadalmi Szervezet 2022-as számviteli időszakának 2 498 865 000 eurós költségvetését és
- a 2022-es számviteli időszakra vonatkozó létszámtervet.

Az AC egyhangúlag jóváhagyta továbbá

- a pénzügyjelentés-tervezetet, a 2023–2026-os időszakra vonatkozó előrejelzést és
- a javaslatot, hogy a fenntartási díjak elosztása a 2022-es számviteli évben 50%-os maradjon, valamint a vonatkozó dokumentumban foglalt minimumösszegek rögzítését.

Az ESZSZ Igazgatótanácsa Albizottságának (Select Committee of the Administrative Council, SC) 25. ülése, online, december 16.

Az egységes hatályú európai szabadalmakra vonatkozó végrehajtási szabályzat módosítása

Az egységes hatályú európai szabadalmakra vonatkozó végrehajtási szabályzat (UPR) 16. szabály (1) bekezdés *i*) pontja írja elő az egységes szabadalmi lajstromba bejegyzendő adatok körét, beleértve a feltalálók címét is. Az ESZH jogi ügyekért felelős igazgatója elmondta, hogy az ESZE Végrehajtási Szabályzat 143. szabály (1) bekezdés *g*) pontja 2020. decemberi módosításának következtében az ESZH már nem teszi közzé a feltalálók teljes címét az európai szabadalmi lajstromban, csak a lakóhely szerinti országot és a várost. A módosítás háttere az ESZH konvergenciaprogramjának keretében megfogalmazott egyik ajánlásnak való megfelelés. Ennek következtében a UPR ennek megfelelő módosítása is szükségesnek látszik.

Emellett a felhasználók kérésére feltüntetésre kerülne az egységes hatályú európai szabadalmi lajstromban a bejelentőnek az európai szabadalmi bejelentés benyújtásának napján aktuális lakóhelye vagy székhelye, mivel az 1257/2012/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés *a*) pontja értelmében ez határozza meg az egységes hatályú szabadalomra mint a vagyoni forgalom tárgyára alkalmazandó nemzeti jogot.

A SC egyhangúlag elfogadta a UPR javasolt módosításait.

A díjaknak a részt vevő szerződő államok közötti elosztására vonatkozó szabályzat módosítása

Az egységes hatályú európai szabadalmak után fizetendő fenntartási díjakból származó bevétel 50%-ának a részt vevő szerződő államok közötti elosztására szolgáló mechanizmust a bizottság 2015 novemberében fogadta el. A nagy többséggel elfogadott végleges kompromisszum egyensúlyt teremt a különböző tagállamok álláspontjai és érdekei között. Az Egyesült Királyság kilépése miatt azonban szükség van az Egyesült Királyságot megillető részesedés arányos felosztására a többi szerződő állam között.

Az SC elnöke elmondta, hogy javaslata szerint az egyetlen kiszámítható megoldást az jelenti, ha a korábban megállapított felosztási kulcsoknak megfelelően kerül felosztásra az Egyesült Királyság kieső részesedése.

A SC 21 igen szavazattal elfogadta a javaslatot.

Átmeneti intézkedések a felhasználók támogatására

Az ESZH vizsgálja, hogy miként lehetne biztosítani, hogy a jelenleg, tehát rövid idővel az egységes szabadalmi rendszer indulása előtt a megadáshoz közeli stádiumban lévő szabadalmi bejelentések bejelentői ne essenek el az egységes hatállyal történő lajstromozás előnyeitől.

Az első javaslat értelmében már attól a naptól kezdődően lehetőség lenne egységes hatály iránti kérelmek benyújtására, amikor Németország letétbe helyezi az ESZB-megállapodás ratifikációs okiratát. Az ESZB-megállapodás 89. cikke értelmében a megállapodás ezt a napot követően négy hónappal lép hatályba. Az egységes hatály korai kérelmezésére csak azon európai szabadalmi bejelentések esetében lenne lehetőség, amelyeknél az ESZH tájékoztatta a megadási szándékról a bejelentőt az ESZE VSZ 71. szabály (3) bekezdés alapján.

A második javaslat szerint a bejelentő kérelmére az ESZH elhalasztaná az európai szabadalom megadásáról szóló határozat kibocsátását annak érdekében, hogy a megadásról szóló közleményt csak az egységes szabadalmi rendszer elindulásának napján vagy azt követően tegyék közzé az Európai Szabadalmi Közlönyben.

A javaslat háttére az, hogy az (EU) 1257/2012 rendelet (UPP-rendelet) 18. cikk (6) bekezdése értelmében egységes hatályú oltalom olyan európai szabadalmakra igényelhető, amelyeket a UPP-rendelet alkalmazásának kezdőnapján vagy azt követően adnak meg; az európai szabadalom megadásának napja pedig az a nap, amikor a megadásról szóló határozatot közzéteszik az Európai Szabadalmi Közlönyben.

Az ilyen kérelmek benyújtására is attól a naptól kezdve lenne lehetőség, amelyen Németország letétbe helyezi az ESZB-megállapodás ratifikációs okiratát.

A tagállamok észrevételére az ESZH megerősítette, hogy meggyőződésük szerint mindkét javasolt megoldás maradéktalanul jogszerű, és megfelel a UPP-rendeletnek.

Kommunikáció és ismertető kampány

Az ESZH kommunikációs tervét már 2017 júniusában bemutatták szóban a bizottságnak. Az ESZH elsősorban brosúrákat, videókat és részletes felhasználói útmutatót fog kiadni. Ezeknek nemzeti nyelvekre történő fordítását az ESZH támogatja majd. Áttervezik az egységes hatályú szabadalmi rendszerről szóló weboldalt, és kommunikációs paneleket is összeállítanak a tagállamok részére az egységes hatályú szabadalmi rendszer előnyeiről. Az ESZH-akadémia több képzést is indít 2022-ben az egységes hatályú szabadalmi rendszer szabályairól.

A ratifikációs folyamat állása

Az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét betöltő Szlovénia delegációja elmondta, hogy 16 tagállam ratifikálta eddig az ESZB-megállapodást, Szlovénia volt az utolsó. Az osztrák törvényhozás jóváhagyta az ideiglenes alkalmazásról szóló jegyzőkönyv (PPA) ratifikációjáról szóló törvényt, és amint Ausztria 13. tagállamként letétbe helyezheti a PPA ratifikációs okmányát, meg fog kezdődni az ESZB-megállapodás ideiglenes alkalmazásának időszaka. Az ideiglenes alkalmazás ideje alatt Németország letétbe helyezi majd az ESZB-megállapodás ratifikációs okmányát, ezzel kezdetét veszi a rendszer elindulását megelőző időszak.

Az Európai Szabadalmi Akadémia (European Patent Academy, EPA) által szervezett szemináriumok és továbbképzések

Az EPA szervezésében 2021 második felében a következő online szemináriumok és továbbképzések valósultak meg:

- Szabadalmi elbírálói e-napok;
- Újszerű technológiák az egészségügyben;
- Szabadalmazhatósági e-akadémia;
- Kutatási e-akadémia;
- EPOQUENet: a hatékony kutatás művészete;
- CPC területspecifikus képzés;
- Fejlődő szabadalmi laborszolgáltatások.

Egyéb ESZSZ-vonatkozású rendezvények

Az ESZSZ a következő online rendezvényeket szervezte meg 2021 második félévében:

- Növények és állatok szabadalmazhatósága, július 8.;
- Európai szellemi tulajdoni hálózati felhő, szeptember 15.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA SZELLEMI TULAJDONÉRT FELELŐS MUNKACSOPORTJAINAK MUNKÁJÁBAN, ILLETVE EGYÉB UNIÓS RENDEZVÉNYEKEN VALÓ RÉSZVÉTEL

Az SZTNH munkatársai továbbra is rendszeresen részt vettek az online formában tartott munkacsoporti és szakértői üléseken, konferenciákon. Téma szerinti és időrendi csoportosításban a következő ülésekre került sor 2021 második félévében:

- a Szellemi Tulajdoni Politika Szakértői Csoportjának (GIPP) ülései: július 8., július 13.;
- az EU Tanács szellemi tulajdonnal foglalkozó tanácsi munkacsoportjainak ülései: szeptember 20., november 4.

AZ EURÓPAI UNIÓ SZELLEMI TULAJDONI HIVATALÁVAL (EUIPO) FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS FŐBB ESEMÉNYEI

A Szellemi Tulajdoni Jogsértések Európai Megfigyelőközpontjának plenáris ülése, online, szeptember 29-30.

Christian Archambeau, az EUIPO ügyvezető igazgatója kiemelte a szellemi tulajdon szerepét a világvárvány utáni helyreállításban, valamint a megfigyelőközpontnak és partnereinek a COVID-19-hez kapcsolódó, szellemi tulajdonnal kapcsolatos bűnözés elleni küzdelemben tett erőfeszítéseit. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos bűncselekmények elleni fellépés fontos állomásaként megemlítette, hogy az európai multidiszciplináris platform, az EMPACT ismét prioritásként nevesíti az IP-t, és az EUIPO szorosan együttműködik az Europollal és a CEPOL-lal az operatív fellépések támogatása érdekében. A szellemi tulajdon-jogok megsértésének és az e-kereskedelemben kapcsolódó visszaélések problémájának kezelése érdekében az EUIPO számos tevékenységben szorosan együttműködött az Európai Bizottsággal, aminek a folytatását a jövőben is tervezik.

A 2020-as plenáris ülés óta végzett tevékenység

A megfigyelőközpont igazgatója rövid áttekintést adott a három fő munkaterületen végzett főbb tevékenységekről. Kiemelte, hogy a megfigyelőközpont hálózata, valamint a magán- és közszféra együttműködése kulcsfontosságú pillérei a megfigyelőközpont hatékony működésének. Az elmúlt 12 hónapban a megfigyelőközpont 20 különböző tanulmányt és jelentést tett közzé a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó jogi, gazdasági és műszaki kérdésekről. Az elkövetkező hónapokban több további közzétételt terveznek. Végül 2021 legfontosabb eseményeit egy rövid videóban mutatták be.

Aktualitások az Európai Bizottságtól

Az Európai Bizottság képviselői bemutatták a megfigyelőközpont munkájához kapcsolódó jelenlegi és jövőbeni szakpolitikai kezdeményezéseket.

A Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatóság (DG GROW) képviselője kifejtette, hogy a DG GROW munkája a tervezési reform hatásvizsgálatára összpontosult. Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság (DG TAXUD) köszönetét fejezte ki az IPEP és a COPIS közötti kapcsolat létrehozásáért, amely lehetővé tenné a jogtulajdonosok kérelmeinek (AFA-k) elektronikus feltöltését.

A COVID-19 hatása a szellemi tulajdonjog-intenzív iparágakra

Az EUIPO munkatársa bemutatta a 2021 májusában közzétett és 2021 szeptemberében frissített, a „COVID-19 válság gazdasági hatásai a szellemi tulajdonjog-intenzív iparágakban” című tanulmány főbb eredményeit. A tanulmány a COVID-19 világjárvány gazdasági hatását elemezte 2020-ban és 2021 első felében a különböző szellemi tulajdon-jogokat alkalmazó iparágakra (védjegyek, formatervezési minták, szabadalmak, szerzői jogok, földrajzi árujelzők és növényfajta-oltalom).

A 2020 áprilisi eredmények 30%-os csökkenést mutattak a szabadalmi és formatervezési mutatókra vonatkozó éves arányban; 2021 áprilisában azonban 50%-os növekedést figyeltek meg a formatervezési mintáknál és több mint 40%-os növekedést a szabadalmaknál. A szellemi tulajdonjog(IPR)-intenzív iparágak középtávú fejlődésének eredményei azt mutatták, hogy a GDP csökkenése a 2009-es és 2020-as válság idején hasonló volt. 2020-ban azonban az IPR-intenzív iparágakat kevésbé érintette, mint az előző válságban. Az IPR-intenzív iparágak visszaesése a COVID-19 világjárvány idején mindössze 3 százalékponttal haladta meg a GDP-arányt, míg a 2009-es pénzügyi válságban ez 9 százalékpont volt.

Jogérvényesítés és EMPACT

A panelbeszélgetés háttere, hogy a május 26-án elfogadott EMPACT révén a szellemi tulajdon elleni bűncselekményekkel szembeni fellépés bekerült a 2022–2025-ös uniós prioritások közé.

Nemzetközi kitekintés

Az EUIPO munkatársa bemutatta a 2020 vége és 2021 eleje között elvégzett belső EUIPO-elemzést a kínai eredetű, európai uniós védjegyek iránti kereslet mögött meghúzódó tényezőkről. Az EUIPO megvizsgálta a jelenséget és a kínai gazdaság fejlődésének releváns aspektusait, és megpróbálta azonosítani a lehetséges kapcsolatokat a kettő között. Jelezte,

hogy 2020 végére az EUIPO-hoz beérkezett kínai bejelentések száma 88%-kal nőtt 2019-hez képest. A leggyakrabban használt osztály a 9. osztály (elektromos készülékek; számítógépek) volt, amely az EUIPO-hoz benyújtott összes kínai bejelentés 20%-át tette ki. Ezenkívül a COVID-19 világitörvénnyel idején jelentősen megnőtt a 10. osztályra (orvosi berendezések és műszerek) és a 28. osztályra (játékok és sportcikk) vonatkozó bejelentések száma. Jelenleg Kína vezet a zöld védjegyek terén.

„Zöld” uniós védjegyekről szóló tanulmány

Az EUIPO munkatársa bemutatta a *Green EU* védjegyekről szóló, 2021 szeptemberében közzétett tanulmányt, amely az EUIPO-hoz benyújtott 2 millió bejelentésben szereplő áruk és szolgáltatások leírását elemezte az 1996-ban benyújtott első bejelentés óta, hogy számszerűsítse azokat a bejelentésekben szereplő kifejezéseket, amelyek a környezet védelméhez és a fenntarthatósághoz kapcsolódtak. Összességében 65 millió kifejezést találtak a CTM/EUTM alkalmazásokból a tanulmány céljaira kidolgozott algoritmus segítségével. Az EUIPO jogi szakértői segítettek a „zöld” kifejezések meghatározásában, és körülbelül 900 olyan kifejezést azonosítottak, amelyek megfeleltek ennek a leírásnak.

A tanulmány eredményei azt mutatták, hogy a fenntarthatóság iránti növekvő érdeklődés tükröződik az EUIPO-hoz benyújtott bejelentésekben. A domináns termékcsoportok az „energiatakarékosság” és az „energiatermelés” voltak, amelyek együttesen a zöld bejelentések több mint 52%-át tették ki, ezt követte a „szennyezés ellenőrzése” a bejelentések 18%-ával, és a „szállítás” csaknem 10%-kal. Ezenkívül az eredmények azt mutatták, hogy nemcsak a nagyvállalatok nyújtanak be zöld védjegyeket (a bejelentések körülbelül 13%-a zöld), hanem a kkv-k is jelentős szerepet játszanak a maguk 9%-ával.

Az EUIPO 26., védjegytemában tartott kapcsolattartó ülése, online, október 14.

Tájékoztató a CP13 „Rosszhiszemű bejelentések” és a CP14 „Közrendbe vagy közérkölcsebe ütköző védjegyek” kapcsán bekövetkezett fejleményekről

Az EUIPO munkatársai ismertették a CP13 és a CP14 projekt háttérét, célját és a munka során alkalmazott metodológiát. Elhangzott, hogy az előkészítő fázist követően az EUIPO, 9 nemzeti hivatal és 4 felhasználói szervezet képviselőiből álló CP13 munkacsoport szeptemberben tartotta projektindító értekezletét, melynek során megerősítést nyert a CP13 hatálya. A munkacsoport emellett a különböző fogalmak meghatározására vonatkozó alapelvek lefektetésével, valamint az első tervezet felépítésének véglegesítésével foglalkozott. A 14 tagú CP14 munkacsoport alakuló ülésére 2021 októberében került sor. Ennek során szintén a fogalmak meghatározásának, valamint a kidolgozandó szöveg tervezet felépítésének kérdései kerültek elsősorban előtérbe.

*Tájékoztató az ECP4 „A közös gyakorlatok fenntartása és a konvergenciaanalízis 2.0”
kapcsán bekövetkezett fejleményekről*

Az EUIPO munkatársai előadást tartottak a ECP4 „A közös gyakorlatok fenntartása és a konvergenciaanalízis 2.0” témájával foglalkozó munkacsoport háttéréről, céljairól, illetve legújabb tevékenységéről. A közös gyakorlatok fenntartása kapcsán elhangzott, hogy a munkacsoport jelenleg a CP1, CP2 és CP3 közös gyakorlatokkal foglalkozik. A CP1 közös gyakorlatok egységesítése napirenden van, de a dokumentum összhangban van a védjegyirányelvvel, és a CP2 dokumentummal ellentétben nem igényel frissítést. A CP3-ra vonatkozó oktatási anyagok jóváhagyásra várnak. A módosított dokumentumokat illetően még idén konzultációra kerül sor a felhasználók körében. A konvergenciaanalízis kapcsán elhangzott, hogy a munkacsoport jelenleg a CP15 projekt definíciójának kidolgozásával foglalkozik. A jövő év márciusára tervezett kapcsolattartó ülésen várható az eredmények bemutatása és május/júniusban az igazgatótanács által való elfogadtatás. A CP15 munkacsoport első, induló ülését szeptemberre tervezik. A CP16 és CP17 munkacsoport ülése csak 2023-ban esedékes, így előtte még lesz idő a téma elemzésére és projektdefiníciók megvitatására.

Tájékoztató az Európai Unió Bírósága, az Európai Unió Törvényszéke és a fellebbezési tanácsok ítélkezési gyakorlatáról

Az EUIPO munkatársa az Európai Unió Bírósága, az Európai Unió Törvényszéke és a fellebbezési tanácsok ítélkezési gyakorlatából vett néhány új jogesetet mutatott be.

Az EUIPO földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos gyakorlata

Az EUIPO képviselője áttekintést adott az uniós hivatal földrajzi árujelzőkkel (GI) kapcsolatos eljárásának főbb jellemzőiről. A szabályozás jogi keretei körében rámutatott arra, hogy az EUTMR 7. cikk (1) bekezdés (j) pontja szerinti feltétlen kizáró ok alkalmazásának egyik feltétele, hogy a GI oltalom alatt álljon. Ennek ellenőrzését hivatott segíteni a GIview keresőfelület, melynek használatához minden tagállam megkapta a szükséges oktatást. Ismertette azokat a szempontokat, melyeket az EUIPO figyelembe vesz vizsgálata során, hogy szükség esetén nyilatkozattételre hívja fel a bejelentőt. Kiemelte, hogy a hivatalnak rugalmasnak kell lennie az áruk és szolgáltatások korlátozása során. Amennyiben az EUIPO kifogást emel az árujegyzék tekintetében, egyben korlátozást is javasol. Számos példán keresztül mutatta be, hogy 2022. március 1-jétől milyen irányba változik a gyakorlatuk az ajánlott korlátozás módjának vonatkozásában, melynek alapvető célja az árujegyzék szövegezésének egyszerűsítése és egységesítése.

A nemzeti hivatalok földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos gyakorlata

A spanyol és a dán hivatal képviselője rövid előadásban mutatta be nemzeti hivatala gyakorlatát a védjegybejelentésekkel szemben korábbi földrajzi árujelzőkre alapított kifogások elbírálásával kapcsolatban. Az esetjogi ismertetéseken alapuló prezentációkból megállapítható volt, hogy Spanyolország az unióval szinte azonos gyakorlatot folytat, a dán jogalkalmazás viszont az EUIPO-hoz képest megengedőbb megközelítést alkalmaz az említett kizáró ok vizsgálata során.

Újgenerációs iránymutatások – a „Review Space” eszköz

Az EUIPO munkatársa beszámolt az iránymutatásokkal kapcsolatos konzultációról. Elmondta, hogy jelenleg a második szövegező fázisnál tart a folyamat, folyik az észrevételek feldolgozása. Kiemelte, hogy első alkalommal nyílt lehetőség az új „Review Space” eszköz használatára. Elhangzott továbbá, hogy a konzultációs folyamat rendkívül összetett, sok szempontú munkafolyamat, amely sok szereplőt érint, és nehéz valamennyi érdekeltnek megfelelni. Az előadó rámutatott a korábbi felülvizsgálatokhoz képest bevezetett változásokra, amelyek lényege, hogy a külső konzultáció egy közös „Review Space” platformra összpontosul. Ismertette emellett az új eszköz jellemzőit, hangsúlyozva, hogy az megfelel a tagállamok véleményezési fázis során kifejtett igényeinek, de további fejlesztések is várhatók a közeljövőben. Az előadó áttekintette a konzultációs folyamat különböző szakaszait, és elmondta, hogy a dizájnterület egyelőre nem annyira érintett. Hangsúlyozta végül, hogy a „Review Space” felhasználóbarát eszköz, de kérdés és észrevétel esetén az EUIPO szívesen áll a tagállamok rendelkezésére. Az észrevételek feldolgozását követően a felülvizsgálat véglegesítésére és elfogadására a jövő év elején kerülhet sor.

Az EUIPO 20., formatervezési minták tárgyában tartott kapcsolattartó ülése, online, október 14.

Elsőbbség

Az EUIPO tájékoztatást adott a T-579/19. számú törvényszéki ügyben hozott, jelenleg még jogerős ítélet megállapításairól, valamint annak az elsőbbség EUIPO általi vizsgálatára vonatkozó hatásairól abban az esetben, ha az ítéletet a fellebbezés eredményeképpen az Európai Unió Bírósága helybenhagyja.

Az EUIPO tájékoztatást nyújtott a WIPO DAS (Digital Access Service) adatbázisának működéséről. A WIPO évek óta működteti a DAS adatbázist, amelynek használatát a szabadalmi iratok mellett kiterjesztették a formatervezésiminta-oltalmi elsőbbségi iratokra is. Elsődleges célja, hogy az ügyfeleknek az elsőbbség érvényesítésekor ne kelljen írásban és

eredeti másolatban benyújtani az iratokat, ehelyett elegendő, ha a DAS rendszerben szereplő iratra hivatkoznak, egy kóddal. A rendszer önkéntes alapon működik, a hivatalok saját elhatározásukból csatlakozhatnak, és az alapján tölthetnek fel saját eljárásaik során keletkező elsőbbségi iratokat és fogadhatnak el ilyeneket más hivataloktól. A rendszer hitelességéről a WIPO gondoskodik.

Végezetül az Európai Bizottság képviselője ismertette a formatervezésiminta-oltalmi uniós jogszabályok felülvizsgálata folyamatának jelenlegi állását.

A formatervezésiminta-oltalmi bejelentések vizsgálatára vonatkozó módszertani útmutató

Az EUIPO bemutatta az EUIPO formatervezésiminta-oltalmi bejelentések vizsgálatára vonatkozó módszertani útmutatójának tervezett módosításait, valamint a módosítással kapcsolatos konzultációs folyamatban kapott visszajelzéseket. A módosítások egy része a locarnói osztályozást és a DesignClass-t érinti. A locarnói osztályozásra történő utalások (számok) törlésre kerültek a módszertani útmutatóból, a DesignClass vonatkozásában pedig részletes magyarázat került kidolgozásra. A jogosultságra vonatkozó eljárások új fejezetként kerültek beillesztésre. A módosítások érintik továbbá a megsemmisítési kérelmek vizsgálatát.

A formatervezési mintákat érintő európai uniós jogi szabályozás

Az Európai Unió Bizottságának képviselője a formatervezési mintákat érintő európai uniós jogi szabályozással kapcsolatos társadalmi konzultáció eredményeit ismertette előadásában.

Jelenleg a hatástanulmány véglegesítése van folyamatban. A formatervezési mintákat érintő európai uniós szabályozási csomag elfogadására 2022 második negyedévében kerülhet sor.

Az EUIPO Igazgatótanácsának (Management Board, MB) és Költségvetési Bizottságának (Budget Committee, BC) ülése, online, november 16–18.

MB-ülés

Az ülésen személyügyi kérdések, egyes tisztviselőket érintő kinevezések kerültek megvitatásra.

MB és BC összevont ülés

Az EUIPO 2021. évi tevékenységi jelentése

Christian Archambeau, az EUIPO ügyvezető igazgatója általános tájékoztatást adott az EUIPO tevékenységéről, kiemelve annak főbb statisztikai adatait.

Az EUIPO működésének kereteit alapvetően a 2025 Stratégiai Terv (SP2025) és a 2021. évi munkaprogram határozta meg. A második és harmadik negyedévben továbbra is az SP2025 végrehajtására fókuszáltak, melynek célja, hogy a vállalkozások és a lakosság számára IP-értéket szolgáltatassanak. Ahogy az előző évben, úgy ebben az időszakban is a COVID-19 befolyásolta a hivatal működését, az egészségügyi helyzet folyamatos figyelemmel kísérése mellett folytatták tevékenységüket.

A védjegybejelentések terén az első negyedévben – a 2020. év azonos időszakához képest – 23,9%-os növekedés volt tapasztalható. A legtöbb védjegybejelentés Kínából, Németországból, valamint az Egyesült Államokból származott. Bár a formatervezésiminta-bejelentések száma az előzetes elvárások alatt alakult, mégis a fellendülés jelei mutatkoznak, ha összevetjük a jelenlegi helyzetet az előző év adataival.

A fellebbezési tanácsok (BoA) elnöke a BoA tevékenységét foglalta össze. A tanácsok 2021. évi munkaterhe és eredményei tekintetben kiemelte, hogy az esetek 98,6%-ában elektronikus úton kezdeményezték az eljárást, amely túlnyomó részt angol nyelven zajlott. Összesen 2276 döntés született (25%-kal több döntés, mint ahány új fellebbezés beérkezett), ebből 2197 esetben védjegy-, míg 79 alkalommal formatervezésiminta-oltalmi ügyben. A Bővített Fellebbezési Tanács már 7 döntést hozott ebben az évben (ez 133%-a a 2020. évi számnak). Fontosnak tartotta megemlíteni, hogy 2021. június 14-én az 5. tanács előtt – pozitív tapasztalatokkal – lezajlott az első online szóbeli meghallgatás. Tájékoztatást adott továbbá a 2021. év minőségi mutatóiról, a Törvényszék és az EU Bírósága előtti eljárásokról, az alternatív vitarendezéssel kapcsolatos eseményekről, illetve az együttműködési tevékenységekről (ECP-projektek, bírókkal és harmadik országokkal történő kooperáció).

Az EUIPO ügyvezető igazgatója kiemelte, hogy a tevékenységi jelentés a három stratégiai irányelv (*Strategic Drivers, SD*) mentén tartalmazza az EUIPO működésének főbb jellemzőit [összekapcsolt, hatékony és megbízható IP-rendszer a belső piac számára (SD1); fejlett ügyfélközpontú szolgáltatások (SD2); dinamikus szervezeti ismeretek és innovatív munkahely (SD3)]. A vizsgált időszakban az SP2025 27%-os teljesítettségi mutatót ért el, ami – a COVID-19 hatásának ellenére is – megfelel a tervezett ütemezésnek.

A kv-k támogatása és az európai együttműködési projektek

2020 novemberében az MBBC döntött a Kkv-alap 2021 létrehozásáról és költségvetési mechanizmusáról. A Kkv-alap az EUIPO és az Európai Unió Bizottsága közös tevékenysége a COSME (*Competitiveness of Enterprises and SMEs*) program keretében, a 2021. január 1-jén megkezdett munka 2022. június 30-ig folytatódik. Az időközi jelentés a 2021. szeptember végéig elért eredményeket mutatja be statisztikai adatokkal alátámasztva.

Az EUIPO ügyvezető igazgatója röviden összefoglalta a kv-k támogatását célzó kezdeményezéseiket, céljuk, hogy még több érdekelt számára elérhetővé tegyék azokat. Egy kiterjesztett hálózat felépítésén dolgoznak, ami beépül a kv-kat támogató nemzeti hálózata-

tokba. Az általános tájékoztatást követően három előadás keretében ismertették a legújabb fejleményeket, valamint javaslatokat.

Az EUIPO együttműködésért felelős igazgatója az ECP6 projektdefiníciója kiterjesztésének szükségességéről és a munkacsoport módszertanáról beszélt. A javaslat lényege, hogy az ECP6 tevékenységét kiterjesszék az alábbi területekre is:

- *European IP Information Centre* (EIPIC) – hálózatok hálózataként működne a kkv-k támogatása érdekében;
- alternatív vitarendezési megoldások (ADR) – alapképzést biztosítanak a nemzeti hivataloknak, mediátorhálózat kidolgozását tervezik;
- előzetes IP-vizsgálati auditszolgáltatások (IPPPA).

A 2022. évre tervezett lépések a projekthálózat kiépítése, a különböző érdekeltségi csoportok felmérése, az ADR-szolgáltatók feltérképezése, ADR-oktatás elemzése, a pro bono tevékenységek kkv-kra fókuszálása, valamint az IPScan tevékenységek fejlesztése.

Az MBBC tudomásul vette az EUIPO által megosztott információkat.

Az EUIPO 2022. évi munkaterve

A tervzet az EUIPO 2022. évi tevékenységét vetíti előre, valamint tartalmazza a megfigyelőközpont munkaprogramjára vonatkozó javaslatot is. Ez a második olyan éves munkaterv, amely az SP2025 végrehajtását célozza.

Az EUIPO ügyvezető igazgatója ismertette a munkaterv kidolgozásának hátterét és a dokumentum főbb elemeit. Hangsúlyozta, hogy az elmúlt időszakban növekedett egyrészt a védjegybejelentések száma, másrészt a munkateher. A kihívásokra az EUIPO új munkamódszer és új eszközök bevezetésével válaszolt. 2022-ben törekednek a munkateher és az erőforrások összehangolására.

A fellebbezési tanácsok (BoA) 2021–2026 közötti cselekvési terve

A BoA elnöke ismertette a BoA 2021–2026 közötti időszakra szóló cselekvési tervének főbb elemeit. Elmondta, hogy a terv külső és belső érdekeltek bevonásával készült, számos konzultáció és megbeszélés eredményeképpen. Röviden áttekintette a főbb kezdeményezéseket és legfontosabb területeket, megnevezve azokat a lépéseket, amivel kezelni kívánják a szervezet előtt álló kihívásokat, illetve hozzájárulni az SP2025-ben nevesített stratégiai célok eléréséhez.

A cselekvési tervben három célkitűzést jelöltek meg:

- a működési hatékonyság és eredményesség optimalizálása a szervezeti kiválóság érdekében,

- a vitarendezés értékének növelése a minőség, az átláthatóság, a növekvő konzisztencia, koherencia és kiszámíthatóság, valamint a fejlődő alternatív vitarendezés megerősítése által,
- a külső érdekeltekkel történő együttműködés lehetővé tétele.

Policy kezdeményezések: Európai Bizottság és EU-elnökségek

Az Európai Bizottság üdvözölte, hogy az EUIPO támogatja az IP területén folyamatban lévő jogalkotási tevékenységet (földrajzi árujelzők, formatervezési minták). Néhány hete előterjesztették a formatervezési mintákra vonatkozó dokumentumot, a közeljövőben a non-agri GI dokumentumra is sor kerül. Számítanak a jelenlegi és a következő elnökségek támogatására. Megemlítette a megfigyelőközpont tevékenységét, amelynek 10. évfordulója közeleg. Beszámolt arról, hogy a közelgő miniszteri értekezlet témája lesz a TRIPS waiver, melynek hatása lesz más IP-területekre is.

A szlovén elnökség kiemelte, hogy tevékenységének fókuszában a zöld és digitális átállítás volt. Beszámolt arról, hogy aktívan részt vett a WIPO-közgyűléseken és egyéb WIPO-üléseken. Összegezte az egyéb területeken folytatott tevékenységét: IP Action Plan konzultáció, formatervezésiminta-rendelet, non-agri földrajzi árujelzőkre vonatkozó új szabályok, szerzői és szomszédos jogok.

BC-ülés

A 2021. évi költségvetés végrehajtása

Az EUIPO ügyvezető igazgatója a főbb pontokra koncentrálva rövid tájékoztatást adott a költségvetés végrehajtása, az előirányzatok átcsoportosítása és az SP2025 megvalósulása terén elért eredményekről. Kiemelte, hogy a védjegybejelentések terén jelentős növekedés volt tapasztalható (március volt a rekordhónap). Ez a körülmény a költségvetés módosítását teszi szükségessé, amiről a következő napirendi pont keretében tárgyalnak majd meg.

Az EUIPO képviselője részletesen ismertette a 2021. év harmadik negyedéves költségvetési adatainak az alakulását, kitérve – többek között – a bevételi és kiadási számokra, az azok alakulását befolyásoló tényezőkre, az EU által finanszírozott projektekre és az SP2025 végrehajtására. A BC tudomásul vette az EUIPO által megosztott információkat.

A költségvetés módosításának tervezete

Az EUIPO ügyvezető igazgatója ismételtelen elmondta, hogy az EUIPO a védjegybejelentések számának nem várt emelkedésével áll szembe. A bejelentések száma és az ebből eredő munkateher jelentős növekedése sürgős és szükséges intézkedések megtételét teszik indo-

kolttá, hogy kezelni tudják a felmerült problémákat. Mindez hatással van a bevételekre és kiadásokra, ezért a költségvetést módosítani kell. Több személyzetre, infrastruktúrára, logisztikára van szükség. Érinti az offsetting rendszert is. A BC – 30 igen szavazattal – egyhangúlag elfogadta a költségvetés módosítását.

A 2022. évi munkaterv és a 2022. évi költségvetés tervezete

Az EUIPO ügyvezető igazgatója nagyvonalakban bemutatta a 2022. évi munkatervet, amely az EUIPO – SP2025 végrehajtását célzó – tevékenységét vetíti előre, valamint tartalmazza a megfigyelőközpont munkaprogramját is, továbbá a 2022. évi költségvetés tervezetét. Hangsúlyozta, hogy a következő három évben növelni kell az alkalmazottak számát. Kifejtette, hogy az új álláshelyek megteremtése a megnövekedett munkateher miatt szükséges, de arra kiegyensúlyozott módon kerül sor. A tervezett felvételeket és a kiadásokat évente felül vizsgálják. Az EUIPO munkatársa ismertette a tervezett költségvetés bevételi és kiadási oldalait. A BC – 30 igen szavazattal – egyhangúlag elfogadta a 2022-es költségvetést.

KÉT- ÉS TÖBBOLDALÚ HIVATALKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI TEVÉKENYSÉG

Szeptember 21-én az EUIPO és az SZTNH munkatársai videokonferencia keretében egyeztettek a technikai együttműködésről.

Október 18-án az ESZH és az SZTNH munkatársai videokonferencia keretében tekintették át az együttműködési keretmegállapodással kapcsolatos kérdéseket.

November 22-én került megrendezésre a Visegrádi Szabadalmi Intézet IT és minőségbiztosítási, illetve technikai szakértői munkacsoportjának online ülése.

AZ SZTNH KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL MEGVALÓSULT, A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEHEZ KAPCSOLÓDÓ NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEK

Július 7-én a Visegrádi Szabadalmi Intézet működése megkezdésének 5 éves évfordulóját ünnepelték a szerződő államok. Az alkalmából szakmai online konferencia került megrendezésre, amelyen beszédet mondott Palkovics László innovációért és technológiáért felelős miniszter, Karel Havlíček, a cseh ipari, kereskedelmi és közlekedési miniszter, valamint több visegrádi ország által delegált magasrangú kormányzati képviselő is.

A SZELLEMI TULAJDON VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS EGYÉB NEMZETKÖZI RENDEZVÉNYEKEN VALÓ HIVATALI RÉSZVÉTEL

Az SZTNH munkatársai az év második felében is számos alkalommal képviselték a hivatalt különböző online szakmai konferenciákon és üléseken. A jelentősebb rendezvények a következők voltak:

- az Európai Dizájn Szövetségek Hivatala (BEDA) elnökségi ülése: július 12., szeptember 13., október 11., november 15., december 13.;
- bírák és szellemi tulajdonnal foglalkozó szakemberek részére szervezett regionális szeminárium, szeptember 14.;
- a Nemzetközi Irodalmi és Művészeti Szövetség konferenciája, szeptember 29. – október 1.;
- Design Europa Awards, október 19.